

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2024

VERONIKA RYMEŠOVÁ

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní

Katedra policejních činností

***Výkon služby pořádkové policie, činnost
pohotovostního a eskortního oddělení***

Bakalářská práce

**Performance of public order police services, activities of the
emergency and escort department**

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE
Mgr. Ing. Radomír HEŘMAN, MBA

AUTOR PRÁCE
Veronika RYMEŠOVÁ, DiS.

PRAHA
2024

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Třebíči, dne 1. 3. 2024

Veronika RYMEŠOVÁ, DiS.

Poděkování

Velice ráda bych tímto chtěla mému vedoucímu práce panu Mgr. Ing. Radomíru Heřmanovi, MBA poděkovat za vedení, pomoc, trpělivost a užitečné informace a rady.

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá pojmem policie, objasněním jeho vzniku a dále vysvětlením základních pojmů, které souvisejí s činností policie jako bezpečnostní složky České republiky. V další části práce je Policie České republiky zkoumána z pohledu historického, organizačního a funkčního. Jsou zde také uvedeny její jednotlivé složky z hlediska jejich působnosti. Zvláštní část práce je věnována službě pořádkové policie, se zaměřením na pohotovostní a eskortní oddělení jakožto základní organizační článek. Poslední částí této práce je část praktická, která je tvořena dotazníkovým šetřením, jehož cílem je zjištění silných a slabých stránek PEO KRP – J z hlediska využitelnosti potenciálu oddělení v rámci Kraje Vysočina.

KLÍČOVÁ SLOVA

policie * veřejný pořádek * bezpečnost * bezpečnostní sbor * pořádková policie * pohotovostní a eskortní oddělení

ANNOTATION

This bachelor thesis deals with the term police, it's trying to explain the evolution of it's meaning and also with explanation of basic terms, which are closely related to execution of police work as a public safety service in the Czech Republic. In the next part of my thesis is Police the Czech Republic described from the point of view of it's historical, organizational and functional aspects. There is a short description of it's divisions in the context of their sphere of activity. Special part of this thesis is dedicated to public order police, particularly to Emergency and Escort Department. The last part of this thesis is the practical one, there is a questionnaire, which is pointing on strenghts and weaknesses of PEO KRP-J because there are still doubt about using of full potential of the department in the Vysočina Region.

KEYWORDS

police * public order * security * security corps * public order police * emergency and escort department

OBSAH

Úvod.....	7
1 Policie České republiky	9
1.1 Vymezení pojmu policie a jiných základních pojmů	9
1.2 Historie vzniku Policie České republiky.....	11
1.3 Organizace a řízení Policie České republiky.....	12
1.3.1 Základní služby Policie České republiky.....	13
2 Služba pořádkové policie	15
2.1 Základní členění služby pořádkové policie.....	15
2.2 Činnost pořádkové policie	18
2.2.1 Formy činnosti základních územních článků pořádkové policie	18
2.2.2 Dělení a činnost speciálních útvarů pořádkové policie	20
3 Činnost pohotovostního a eskortního oddělení	23
3.1 Legislativa upravující činnost pohotovostního a eskortního oddělení ...	24
3.1.1 Vymezení základních pojmů.....	25
3.1.2 Eskorta osoby omezené na osobní svobodě.....	25
3.1.3 Policejní cely	30
3.2 Rozdíl činností pohotovostních a eskortních oddělení u Policie České republiky	35
4 Pohotovostní a eskortní oddělení krajského ředitelství policie Kraje Vysočina	39
4.1 Vznik, organizace, vybavení a činnost příslušníků oddělení	39
4.2 Prvosledové hlídky pohotovostního a eskortního oddělení KRP-J.....	42
4.2.1 Rámové služební automobily prvosledových hlídek s využitím PIT manévru	46
4.2.2 Policejní rám.....	47

5	Praktická část.....	50
5.1	Výzkum	50
5.2	Výsledky dotazníku a analýza jeho dat	51
5.3	Vyhodnocení výsledků dotazníku a stanovení závěru	65
	Závěr.....	70
	Seznam použité literatury.....	72
	Seznam příloh	74

Úvod

Ve své bakalářské práci vysvětlím pojem policie a další důležité pojmy, které úzce souvisí s výkonem služby u Policie České republiky. Dále bude proveden výklad toho, co je a čím se zabývá služba pořádkové policie a co je pohotovostní a eskortní oddělení. V práci také objasním, na jakém principu pohotovostní a eskortní oddělení funguje a zaměřím se především na pohotovostní a eskortní oddělení krajského ředitelství policie Kraje Vysočina, které je mým pracovním působištěm již 5 let. Moje bakalářská práce není pouze o teoretických faktech a teoretickém výkladu, ale její součástí je i dotazník. Tento dotazník cílí na mé spolupracovníky z pohotovostního a eskortního oddělení krajského ředitelství policie Kraje Vysočina, který se věnuje otázkám výkonu služby, činnosti daného oddělení a znalostem, které by měl mít každý příslušník pohotovostního a eskortního oddělení krajského ředitelství policie Kraje Vysočina. Zásadním cílem práce je vyvození silných a slabých stránek pohotovostního a eskortního oddělení Kraje Vysočina, a to jak na základě výsledků dotazníku, tak i na základě mého poznání a zjištění v průběhu zpracování práce. Pokud budou v práci zjištěny nedostatky pohotovostního a eskortního oddělení Kraje Vysočina, bude proveden rozbor toho, zda uvedené nedostatky lze řešit. V daném případě navrhu řešení některých zjištěných nedostatků, a to jak z krátkodobého, střednědobého či dlouhodobého hlediska.

V první části mé práce definuji různé pojmy včetně nejdůležitějšího pojmu, a to pojmu policie. Dále vymezuji nejdůležitější úkoly Policie České republiky i s objasněním toho, na základě, kterých zákonů byl policejní sbor zřízen. Je zde popsána historie Policie České republiky, organizace a řízení Policie ČR. Na konci první části, ještě uvádím a definuji základní služby Policie ČR.

Druhá část mé bakalářské práce se zabývá službou pořádkové policie, kdy nejprve obecně vysvětluji, co je služba pořádkové policie a čím se zabývá. V neposlední řadě je rozebráno základní členění této služby.

V mé práci jsou také popisovány druhy činností pořádkové policie, a to jak činnosti základních útvarů, tak i vymezení speciálních útvarů a definování jejich činností, kdy se postupně dostávám k druhému podstatnému bodu mé bakalářské práce, a to k činnosti pohotovostního a eskortního oddělení.

Třetí část mé práce pojednává o pohotovostním a eskortním oddělení. Nejprve definuji, čím se pohotovostní a eskortní oddělení zabývá a jaké jsou primární úkoly a povinnosti policistů sloužících na těchto útvarech. Dále je vymezena nejdůležitější legislativa pro činnost takového oddělení, kdy je blíže rozebírána právní úprava včetně základních pojmů a pokynů, kterými se obzvláště policisté pohotovostního a eskortního oddělení musí řídit. Následně jsou popsány rozdíly jednotlivých pohotovostních a eskortních oddělení napříč celou Českou republikou.

Čtvrtá část se zabývá detailním popisem Pohotovostního a eskortního oddělení krajského ředitelství policie Kraje Vysočina, které je mým působištěm již více než 5 let. V této části jsou vymezeny činnosti, které toto oddělení vykonává, a to včetně výkonu služby prvosledových hlídek. Bude vysvětleno, co prvosledové hlídky jsou a také objasněna hlavní náplň jejich činnosti včetně výzbroje, výstroje a představení prvosledových služebních vozidel.

Poslední částí bakalářské práce je část praktická. Zde bude proveden výzkum pomocí dotazníku, kdy následně budou tyto výsledky vyhodnoceny a bude navrženo opatření a řešení daných otázek.

V závěru bude provedeno zhodnocení práce a shrnutí dosažených výsledků a poznání.

1 Policie České republiky

1.1 Vymezení pojmu policie a jiných základních pojmů

Pojem policie pochází původně z latinského slova *politia* neboli veřejná správa a také je spojován s latinským pojmem *polis* (v překladu město).¹ Policii můžeme definovat jako ozbrojený bezpečnostní sbor, který se řídí určitými zákony pro danou zemi a primárním úkolem takových bezpečnostních sborů je služba veřejnosti. Dalšími základními úkoly policie jsou chránit bezpečnost osob i majetku, ochrana veřejného pořádku a předcházení trestné činnosti. Dále také policie vykonává dílčí úkony dle trestního řádu a také úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti². „*Hlavními cíli policie v současné době jsou:*

- *udržování veřejného pořádku,*
- *dodržování zákonů a pořádku ve společnosti,*
- *ochrana a respektování základních osobních práv a svobod tak, jak jsou uvedeny v Evropské úmluvě o lidských právech,*
- *prevence kriminality a boj proti ní, odhalování kriminality,*
- *poskytování pomoci a služeb veřejnosti“*

Policie má také tzv. všeobecné cíle, kterými jsou udržování veřejného pořádku, což můžeme označit jako výkon služby pořádkové policie. Toto označení zahrnuje ochranu fyzickou i právní, dále pak ochranu majetku a bezpečnosti osob.³

Mezi základními pojmy můžeme řadit:

Veřejný pořádek je takový stav, kdy společnost je v klidu a bezpečí a je dán určitými normami. Veřejný pořádek můžeme definovat jako „*souhrn společenských vztahů, které vznikají, rozvíjejí se a zanikají na místech veřejných a veřejnosti přístupných.*

¹ Wikipedie. *Policie* [online]. In: s. 1 [cit. 2023-11-05]. Dostupné z: [Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Policie](https://cs.wikipedia.org/wiki/Policie)

² ČESKÁ REPUBLIKA. Zákon č. 273/2008 Sb., o *Policii České republiky*. In: 28. 6. 2022, 91/2008, str. 3

³ HRINKO, Martin. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-793-1. Str. 70

Jsou upraveny právními i neprávními normativními systémy a jejich zachování je významné pro zajištění klidného a bezporuchového chodu společnosti.“⁴

Bezpečnost může být chápána jako situace, kdy se společnost a ani žádný jiný jedinec necítí v nebezpečí vůči jim samým a ani jiným subjektům a také situace, kdy lidé ve společnosti mají pocit, že se zvládnou ochránit sami anebo jim bude dána pomoc a ochrana odjinud.

Bezpečnostní sbor je složkou státu, která slouží primárně k ochraně majetku a obyvatelstva. Celkově máme 7 bezpečnostních sborů, a to Policii České republiky, Hasičský záchranný sbor České republiky, Celní správu, Vězeňskou službu, Generální inspekci bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační službu a Úřad pro zahraniční styky a informace. Tyto bezpečnostní sbory se řídí podle zákona 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, kde jsou uvedeny základní pravidla pro bezpečnostní sbory, vznik a zánik služebního poměru, kázeňské odměny, kázeňské tresty a jiné.⁵

Policii České republiky můžeme definovat jako jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor, který slouží k ochraně života, zdraví obyvatelstva, ochraně majetku a veřejného pořádku.⁶

Policie České republiky byla zřízena zákonem č. 283/1991 Sb. o Policii České republiky a také je mimo jiné řízena na základě Ústavního zákona č. 110/1998 Sb., Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky, kde je v prvním článku tohoto zákona uvedeno, že je stát povinen zajistit svrchovanost a územní celistvost České republiky a také je povinen chránit demokratické základy, život, zdraví, majetek a majetkové hodnoty.⁷

⁴ Ministerstvo vnitra České republiky. *Pojmy: Veřejný pořádek* [online]. In: . s. 1 [cit. 2023-11-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/verejny-poradek.aspx>

⁵ HEŘMAN, Radomír. *Pořádková činnost policie: vybrané kapitoly I*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2022. ISBN 978-807-2515-271, str. 8

⁶ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In: . 28. 6. 2022, 91/2008, str. 3

⁷ Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky, čl. 1

Policie České republiky se dále řídí dle Etického kodexu, kdy je uvedeno, že nejdůležitějšími základními hodnotami Policie České republiky je „*profesionalita, nestrannost, odpovědnost, ohleduplnost a bezúhonnost.*“⁸

1.2 Historie vzniku Policie České republiky

Historie Policie České republiky sahá až do roku 1918, kdy se odkazuje na četnictvo a státní policii.

Zajímavostí je, že četnictvo a státní policie vznikla z bezpečnostních složek rakousko-uherské monarchie, kdy příslušníci těchto sborů byly především legionáři a členové domácího odboje.

Tyto sbory vykonávaly úkoly pořádkové i dopravní policie, prováděly pátrání a vykonávaly úkoly kriminální služby. *„Četnictvo bylo vojensky organizovaným strážním sborem, který na celém území státu udržoval veřejný pořádek a veřejnou bezpečnost. Československá státní policie se mimo jiné aktivně podílela na vzniku a rozvoji mezinárodní policejní spolupráce a na založení Interpolu.*

Příslušníci četnictva a státní policie projevili svoje vlastenectví v době ohrožení republiky zejména službou v jednotkách Stráže obrany státu a v době okupace zapojením do protifašistického odboje.“

Po roce 1945 byly obě složky sloučeny a vznikl Sbor národní bezpečnosti (dále jen SNB). Tento sbor měl na starost stejné úkoly jako četníci a státní policie, kdy se Sbor národní bezpečnosti podílel i na mezinárodní spolupráci, spolupráci s leteckou službou a také se podíleli na ochraně státních hranic. *„V důsledku federalizace Československa v roce 1969 byl SNB jako jediná bezpečnostní složka rozdělen mezi federální ministerstvo vnitra a mezi české a slovenské ministerstvo vnitra.“*

⁸ Rozkaz policejního prezidenta č. 154/2011, o profesní etice Policie České republiky, 2011, Příloha č. 1.

Policie ČR prošla důležitou proměnou v roce 1991, kdy z české části SNB vznikla Policie České republiky. Ze slovenské části vznikl Policejní sbor Slovenské republiky a z federální části Federální policejní sbor a další složky. Ve chvíli vzniku samostatné České republiky v roce 1993 Policie České republiky přenesla do své působnosti i úkoly Federálního policejního sboru.⁹

1.3 Organizace a řízení Policie České republiky

Policie České republiky podléhá ministerstvu vnitra, kdy úkolem ministerstva vnitra je vytvářet podmínky pro fungování policie, tak aby příslušníci byli schopni plnit své úkoly.

Policie České republiky je řízena Policejním prezidiem České republiky, kdy v čele tohoto útvaru stojí policejní prezident. Policejní prezident je zodpovědný za činnost policie a je podřízen a zodpovídá se ministru vnitra.

Policie ČR je tvořena Policejním prezidiem ČR, útvary s celostátní působností, krajskými ředitelstvími a v neposlední řadě útvary, které byly zřízeny těmito krajskými ředitelstvími.

Útvary s celostátní působností jsou zřizovány na návrh policejního prezidenta, a to ministrem vnitra. Útvary zřízené krajskými ředitelstvími vznikají na návrh krajského ředitele po schválení policejním prezidentem.¹⁰

Policejní prezidium především vytváří metodiky, pracuje na mezinárodní spolupráci, ale také vytváří analýzy a provádí kontrolu činnosti policie.

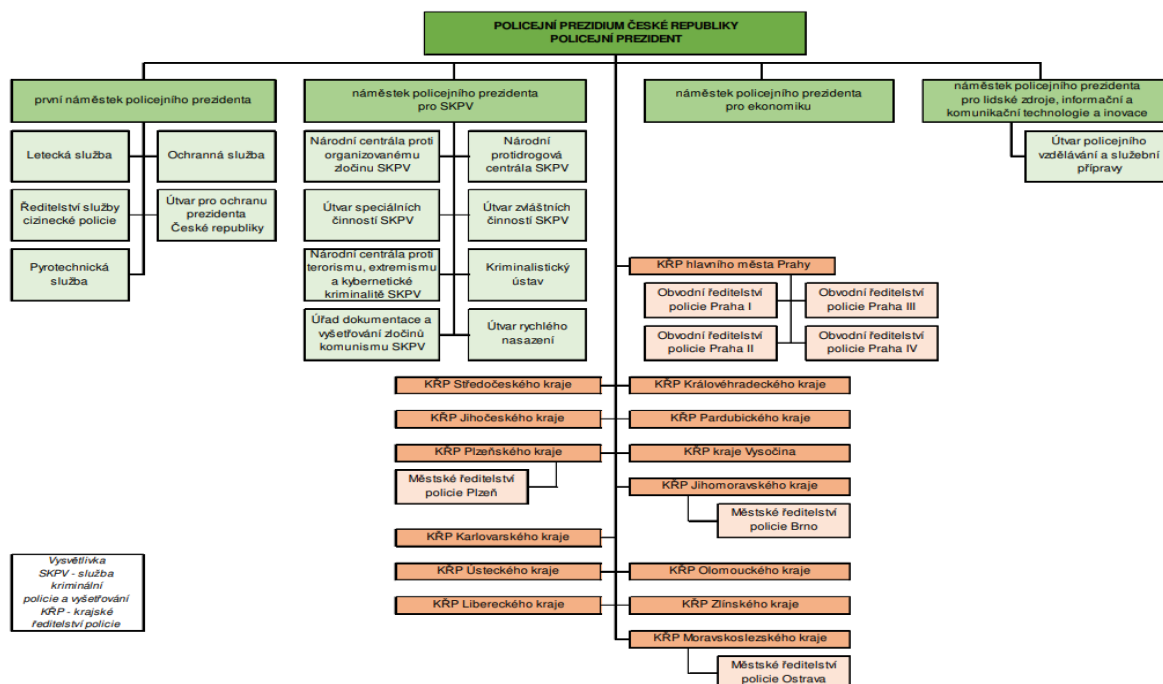
Útvary krajských ředitelství zřizují útvary, které budou sloužit veřejnosti na určitém území (teritoriu, obvodu). V současné době je zřízeno 14 krajských ředitelství PČR.

⁹ Policie České republiky: *Police of the Czech Republic* [online]. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017, str. 6. – 7. [cit. 2023-11-03]. ISBN 978-80-270-0664-9.

¹⁰ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In: 28. 6. 2022, 91/2008, str. 4. – 5.

Útvary s celostátní působností, jak již název napovídá, působí na celém území ČR, kdy mohou poskytovat služby jiným policejním útvarům, ale i mimo tuto činnost se soustředí na odhalování organizovaného zločinu či korupce a poskytují ochranu ústavním činitelům.¹¹

Obrázek 1 - Organizační struktura policie

Zdroj: Závazný pokyn policejního prezidenta č. 137/2009, Příloha

1.3.1 Základní služby Policie České republiky

Policie ČR je dělena na tzv. základní služby mezi, které patří: pořádková policie, dopravní policie, cizinecká policie a služba kriminální policie a vyšetřování.

„Dopravní policie dohlíží a spolupracuje na bezpečnosti a plynulosti silničního provozu, vyšetřuje dopravní nehody a kontroluje doklady o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem motorového vozidla.“

¹¹ HEŘMAN, Radomír. *Pořádková činnost policie: vybrané kapitoly I*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2022. ISBN 978-807-2515-271, str. 28–29.

„Cizinecká policie zajišťuje ochranu vnějších hranic schengenského prostoru, kontroluje doklady, povoluje a kontroluje vstup a pobyt cizinců a zajišťuje ochranu civilní letecké dopravy ve vymezeném rozsahu.“

„Služba kriminální policie a vyšetřování zjišťuje skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin, jehož znaky jsou popsány v trestním zákoníku, a zajišťuje pachatele těchto trestných činů. Policisté přitom postupují podle trestního řádu a plní úkoly policejního orgánu v trestním řízení.

Jejich povinností je vyšetřovat trestnou činnost, pokud je skrytá, a prověřovat každé podezření ze spáchání trestného činu na základě vlastních poznatků, trestních oznámení a dalších podnětů. Jejich povinností je rovněž předcházet trestné činnosti.“

„Služba pořádkové policie chrání a zajišťuje veřejný pořádek, bojuje proti trestné činnosti, provádí trestní a přestupkové řízení, dohlíží na bezpečnost silničního provozu. Kromě základních útvarů (obvodních a místních oddělení) jsou v některých větších městech součástí pořádkové policie také pohotovostní motorizované jednotky, pořádkové jednotky a oddíly jízdní policie.“¹²

¹² Policie České republiky. *Základní policejní služby* [online]. In: . s. 1 [cit. 2023-11-05]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/zakladni-policejni-sluzby.aspx>

2 Služba pořádkové policie

Pořádkovou policii můžeme považovat za primární službu policie při plnění jejich úkolů, a to z důvodu své univerzálnosti, kdy kromě svých hlavních úkolů jako je ochrana veřejného pořádku, předcházení trestné činnosti, ochrana života a zdraví občanů, ochrana majetku, je navíc schopna také částečně plnit úkoly ostatních služeb policie, zejména plní úkoly dopravní policie nebo jí ve větší míře pomáhá. Každý den plní úkoly, které jim stanovují nejen zákony, ale i interní akty řízení jakými jsou závazné pokyny policejního prezidenta, pokyny policejního prezidenta, etický kodex a jiné. Policisté zařazení do této služby se vyznačují svojí univerzálností a jsou schopni poradit si se všemi problémy, co jim služba přinese. Nicméně tato jejich univerzálnost jim neumožňuje se zaměřit více, na některá odvětví a porozumět více do hloubky určité problematice. Pořádková policie je v neustálém kontaktu s veřejností, ale je také v neustálém kontaktu se státními a místními orgány státní či veřejné správy.

Pořádková policie je zastoupena nejen policisty na obvodních a místních odděleních policie, ale také pohotovostními motorizovanými jednotkami, hlídkovou službou, pohotovostními a eskortními odděleními, speciálními pořádkovými odděleními, ale i speciálními útvary, a to odděleními služební kynologie, hipologickými odděleními, odděleními policejních potápěčů, pyrotechniků a dále též antikonfliktními týmy, odstřelovači, vyjednávači i jednotkami pořádkové policie apod.¹³

2.1 Základní členění služby pořádkové policie

Služba pořádkové policie se aktuálně člení na ředitelství služby pořádkové policie, odbor služby pořádkové policie na jednotlivých krajských ředitelstvích a také na obvodní oddělení policie (OOP), místní oddělení policie, které jsou zřizovány pouze v Praze (MOP) a na další policejní útvary.

¹³ HRINKO, Martin. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020, str. 71 - 72. ISBN 978-80-7380-793-1

Policejní prezidium je nadřízeným orgánem, který se podílí na řízení a organizaci pořádkové policie, jehož nejvyšším funkcionářem s personální pravomocí je policejní prezident, který deleguje úkoly pořádkové policie na svého prvního náměstka, kdy ten mu je podřízen. První náměstek následně řídí ředitele ředitelství služby pořádkové policie.

Ředitelství služby pořádkové policie vydává metodiku pro výkon služby, řídí a kontroluje výkon pořádkové policie, ale provádí i koordinaci a podporu pořádkové policie včetně jejich specializovaných útvarů. I přes tyto zmíněné činnosti, nemůžeme ředitelství služby pořádkové policie považovat za orgán přímo nadřízený odboru služby pořádkové policie (OSPP).

Na úrovni krajských ředitelství, je nejvyšším služebním funkcionářem s personální pravomocí krajský ředitel, kdy je mu přímo podřízen náměstek ředitele pro vnější služby. Pod tohoto náměstka posléze spadá tzv. Odbor služby pořádkové policie. Krajský ředitel má také v přímé podřízenosti ředitele územních odborů a tím i celkově územní odbory krajských ředitelství.

Dále z této problematiky vyplývá, že pod ředitele územních odborů spadá obvodní oddělení policie (OOP), oddělení hlídkové služby (OHS), pohotovostní a eskortní oddělení (PEO).

Je důležité poznamenat, že OSPP krajských ředitelství není nadřízeno územním odborům. Naopak tyto složky by měli spolu spolupracovat. OSPP se nejvíce zabývá metodikou výkonu služby složek zřízených krajským ředitelstvím, služebním výcvikem různých útvarů zřízených krajským ředitelstvím, spolupracuje také s integrovanými záchrannými složkami při mimořádných událostech a jiných krizových stavech, provádí kontrolu a koordinaci vlastních složek.

K dnešnímu dni máme v České republice 14 krajských ředitelství policie, v jejichž čele je krajský ředitel a dále je každý kraj členěn na jednotlivé územní odbory, které mají své ředitele územního odboru a jejich zástupce.

Útvary, které jsou, v podřízenosti územnímu odboru: jednotlivá obvodní oddělení policie ČR, služba kriminální policie a vyšetřování, služba dopravní policie.

Obvodní oddělení a místní obvodní oddělení policie plní základní úkoly policie, a to díky jejich silám a prostředkům a také dle katalogu činností, který jim jejich úkoly jasně stanovuje. Tato oddělení můžeme označit za základní články pořádkové policie s územně vymezenou působností.¹⁴

„Mezi základní formy především řadíme:

- *dozorčí služba,*
- *hlídková služba,*
- *obchůzková služba,*
- *policejní akce, opatření a bezpečnostní,*
- *procesní činnost – přestupkové, trestní a správní řízení,*
- *recepční služba,*
- *administrativní činnost,*
- *hlásná služba,*
- *vedení a vkládání dat do evidence informačních systémů,*
- *součinnost s ostatními službami policie,*
- *spolupráce se státními orgány, fyzickými a právníckými osobami a orgány územních samosprávných celků.“*

¹⁴ HEŘMAN, Radomír. *Pořádková činnost policie: vybrané kapitoly I.* Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2022, str. 28–35. ISBN 978-807-2515-271

„Dalšími organizačními články jsou:

- oddělení hlídkové služby,
- poříční oddělení,
- železniční oddělení,
- pohotovostní motorizovaná jednotka,
- oddělení Metro,
- oddělení služební kynologie,
- oddělení služební hipologie,
- pohotovostní a eskortní oddělení,
- speciální pořádková jednotka,
- zásahová jednotka,
- oddělení doprovodů vlaků.¹⁵

2.2 Činnost pořádkové policie

2.2.1 Formy činnosti základních územních článků pořádkové policie

Jak již výše bylo uvedeno, základními územními články pořádkové policie jsou obvodní oddělení policie a místní oddělení policie. Vykonávají různé činnosti, a to zejména:

Hlídkovou službu – „*Hlídková služba je základní a systematickou formou činností vykonávanou policisty v určených úsecích nebo na stanovištích, která je organizována k bezprostřednímu zajištění ochrany veřejného pořádku, k předcházení, zabraňování a odhalování trestné a jiné protiprávní činnosti a plnění dalších úkolů na výkonných organizačních člancích*“.¹⁶

¹⁵ HRINKO Martin. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020, str. 71 - 72. ISBN 978-80-7380-793-1

¹⁶ DALECKÝ Jan, Zdeněk CHMELA a David ZÁMEK. *Základy právní úpravy činnosti služby pořádkové policie*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2009, str. 47. ISBN 978-80-7251-315-4

Policisté tuto službu vykonávají především ve svěřených úsecích a na stanovištích, kdy hlavním cílem je ochrana života, zdraví, majetku, ochrana veřejného pořádku, zabraňování trestné činnosti, provádění zákroků vůči osobám, které narušují veřejný pořádek, odhalování a řešení přestupků, a to i na úseku BESIP, kdy se podílejí na dohlížení na bezpečnost a plynulost silničního provozu. Výše zmíněné úseky jsou stanovovány na místech, kde je vyšší koncentrace obyvatel a v místech, kde hrozí vyšší bezpečnostní riziko.

Součástí hlídkové služby jsou tzv. kontrolní body, což jsou místa, kde se policisté musí v určitý čas vyskytovat a může být zkontrolována bezpečnost hlídek, jejich činnost a provedena komunikace s nimi. Hlídková služba může být vykonávána jako motorizovaná, pěší, na koních nebo na člunech.

Obchůzková služba – *„je systematická, kvalifikovaná a zpravidla samostatná činnost policistů v okrscích založená na dokonalé místní a osobní znalosti a úzké součinnosti a spolupráci se státními orgány, orgány místní samosprávy, obecní policií a právníckými a fyzickými osobami.“¹⁷*

Obchůzková služba je vykonávána v částech území, které je policistovi přímo přiděleno v tzv. okrscích a je zaměřena na dohlížení na veřejný pořádek, odhalování a řešení přestupků, trestných činů, na pátrání po osobách a věcech a na provedení prvotních opatření na místě činu.

Dozorčí služba – *„je zpravidla nepřetržité zabezpečování příjmu oznámení a akceschopnosti oddělení k plnění úkolů policie s návazností na činnost příslušného operačního střediska policie (dále jen „operační středisko“).“¹⁸*

Dozorčí služba je vykonávána běžně jedním policistou, který úzce spolupracuje s operačním střediskem a vysílá hlídky na přijatá volání.

Dozorčí služba také zajišťuje kontakt s vnějším okolím, státními i veřejnými orgány (např. přijímá oznámení, vyrozumívání státního zástupce apod.).

Preventivní činnost – je založena na spolupráci s dalšími orgány i zařízeními.¹⁹

¹⁷ HEŘMAN, Radomír. *Pořádková činnost policie: vybrané kapitoly I.* Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2022, str. 50. ISBN 978-807-2515-271

¹⁸ HEŘMAN, Radomír. *Pořádková činnost policie: vybrané kapitoly I.* Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2022, str. 63. ISBN 978-807-2515-271

2.2.2 Dělení a činnost speciálních útvarů pořádkové policie

Patří sem útvary, které bývají zřízeny krajskými ředitelstvími a jsou součástí její struktury tzv. organizačními články.

Oddělení hlídkové služby (dále jen OHS) – vykonávají během své služby hlídkovou činnost v jim přidělených úsecích. Na dané úkoly jsou voláni pomocí operačního střediska. Svoji službu vykonávají jako tzv. prvosledové hlídky a nadále provádí střežení a eskorty osob. Mnoho policistů zařazených na útvaru OHS se stalo součástí pořádkových jednotek kraje.

Zásahové jednotky kraje – zasahují především pod jednotným velením a zasahují zejména proti teroristům a únoscům. Dále bývají využíváni při různých policejních realizacích i při mimořádných událostech.

Pořádkové jednotky a speciální pořádkové jednotky – pořádkové jednotky má každý kraj a obsazují se do ní členové útvarů, které jsou zřízeny v daném kraji. Pro vstup do této jednotky musí uchazeči splnit určité podmínky. Ve většině případů to je splnění psychotestů s pohovorem u policejního psychologa a splnění fyzických testů. Policisté v těchto jednotkách mají členství v pořádkové jednotce jako tzv. vedlejší činnost k jejich běžné práci. V tomto případě se jedná o krajskou pořádkovou jednotku. Jako již bylo řečeno, tito policisté běžně vykonávají službu na domovských útvarech a součástí pořádkové jednotky jsou pouze při mimořádných událostech, bezpečnostních akcích či živelních pohromách.

Odlišnými odděleními jsou Speciální pořádkové jednotky (tzv. SPJ). V naší zemi máme 5 takovýchto oddělení a nachází se v Praze, Brně, Ústí nad Labem, Ostravě a nově i v Plzni. Speciální pořádková jednotka je útvar zřízený krajským ředitelstvím, kdy policisté zařazení do SPJ jsou využíváni při mimořádných událostech, bezpečnostních akcích či živelních pohromách, ale tito policisté jsou využíváni i pro plnění úkolů běžné hlídkové služby.

Antikonfliktní týmy – tyto týmy jsou složeny z policistů z různých útvarů daného kraje, kdy tuto činnost vykonávají navíc ke své běžné službě.

¹⁹ HRINKO, Martin. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020, str. 74–75. ISBN 978-80-7380-793-1

Hlavním úkolem antikonfliktního týmu je komunikovat s občany na různých demonstracích či bezpečnostních opatřeních, kde je riziko toho, že by celá situace mohla vy eskalovat v násilí.

Tomu se členové antikonfliktního týmu snaží předejít včasným zásahem svými komunikačními schopnostmi a dovednostmi. Tento tým vznikl v důsledku událostí na akci CzechTek, kdy díky nedorozuměním tato akce vy eskalovala v násilný konflikt mezi policisty a účastníky této akce. Bylo zjištěno, že tento konflikt vznikl zbytečně, kdy by stačilo z obou stran pouze umění lépe komunikovat. Členové těchto týmů slouží v civilním oblečení, tudíž k nim účastníci mají větší důvěru než k uniformovaným policistům.

Poříční oddělení – policisté z tohoto oddělení slouží především k ochraně veřejného pořádku, osob a majetku v určitých vodstvech ČR.

Oddělení služební kynologie a hipologie – tato oddělení jsou zaměřena na práci se služebními zvířaty, a to blíže se služebními psy a koňmi. Policisté ze služební hipologie cvičí a trénují služební koně na různé bezpečnostní opatření, kdy tato zvířata jsou velmi dobrým prostředkem pro rozehnutí davu, kdy toto bývá i bez užití násilí a ublížení na zdraví. Služební koně se někdy také využívají při běžné hlídkové činnosti.

Kynologie se naopak zabývá výcvikem služebních psů, kdy psovodi využívají své psy „parťáky“ při běžné činnosti jako jsou pátrací akce po osobách a drogách, dále jsou pak využíváni na osobní obranu, prohlídku narušených objektů s možným výskytem pachatele uvnitř, na identifikaci pachových stop či odhalení výbušnin. Služební psi jsou využíváni při bezpečnostních opatřeních, jako jsou demonstrace a sportovní akce. Služební psi jsou vyškoleni na určité specializace. Každý pes je vyškolen na jednu specializaci např. pes vycvičený na vyhledávání drog, výbušnin, osob, věcí a pachových stop. V dnešní době je snaha o to skloubit více specializací dohromady, ale z pohledu psovodů to není dobrá cesta. Služební pes je vždy výkonnější pouze v jedné specializaci.

Oddělení METRO, železniční oddělení a oddělení doprovodů vlaků – jsou primárně zaměřena na dohled nad veřejným pořádkem na nádražích, nástupištích, v metru i ve vlacích.

Jejich pohyb je především koncentrován do míst, kde se nachází větší počty osob, ale mohou být využívány i jako doprovody vlaků, kdy se těmito spoji přepravují fanoušci sportovních utkání.

Pohotovostní motorizovaná jednotka (PMJ) – tato jednotka byla vytvořena v Praze a funguje na podobném principu jako OHS či pohotovostní a eskortní oddělení, kdy vykonávají hlídkovou službu a tím vypomáhají místním oddělením policie při výkonu služby a plnění úkolů policie. Jejich výcvik je na vysoké úrovni, a proto bývají často označovány jako nejlepší oddělení hlídkové služby pořádkové policie.

Pohotovostní a eskortní oddělení (PEO) - hlavní činností tohoto policejního útvaru zřízeného krajským ředitelstvím je ostraha policejních cel, provádění střežení osob a eskorty. Eskorty jsou prováděny jak mezi jednotlivými odděleními policie, tak i eskorty k orgánům veřejné moci, které jsou oprávněny požadovat po policii předvedení osob.

Nejčastěji se však jedná o eskorty k vazebním zasedáním a do věznic. Některá krajská ředitelství využívají tento útvar i jako výpomoc při výkonu hlídkové služby.²⁰

²⁰ HRINKO, Martin. *Pořádková činnost policie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020, str. 75–82. ISBN 978-80-7380-793-1

3 Činnost pohotovostního a eskortního oddělení

Pohotovostní a eskortní oddělení (dále jen PEO) je útvarem policie, který si zřizuje krajské ředitelství daného kraje, kdy tento útvar plní úkoly dle závazného pokynu policejního prezidenta č. 159/2009 spojeného s ostrahou dlouhodobých policejních cel, střežením osob, a to jak střežením osob na různých útvarech policie (např. SKPV), tak i střežením míst trestných činů i jiných mimořádných událostí. Pohotovostní a eskortní oddělení provádí eskorty osob obviněných k soudu, a to blíže k vazebním zasedáním či provádí eskorty osob, které mají být dle příkazu dodány do výkonu trestu odnětí svobody. Mohou být prováděny eskorty osob zadržených, zajištěných, zatčených a eskorty osob, které mají být umístěny do policejních cel. V neposlední řadě provádí eskorty osob, které mají být předvedeny k orgánům veřejné moci a soudu.

Některá krajská ředitelství využívají tento útvar policie i k hlídkové činnosti, a to v případě, že tato oddělení mají dostatečný počet příslušníků a v daném kraji se žádný jiný útvar čistě s hlídkovou službou nenachází, kdy svojí činností posilují činnost obvodní oddělení police (např. PMJ, OHS).

V České republice máme celkem 12 pohotovostních a eskortních oddělení, z čehož plyne, že jsou tato oddělení zřízena v 12 krajích celé České republiky. Tyto útvary sídlí v krajských městech a jsou zřízeny na Vysočině, v kraji Jihočeském, Jihomoravském, Zlínském, Plzeňském, Karlovarském, Olomouckém, Pardubickém, Královéhradeckém, Libereckém, Středočeském a v Hlavním městě Praha. Jediné dva kraje, které nemají zřízeno pohotovostní a eskortní oddělení jsou Moravskoslezský a Ústecký kraj, kde k posílení hlídkové činnosti využívají speciální pořádkovou jednotku.

Jak jsem již výše uvedla, hlavní činností pohotovostního a eskortního oddělení je ostraha dlouhodobých policejních cel, střežení osob a provádění eskort. O této problematice pojednává závazný pokyn policejního prezidenta č. 159/2009, a to pokyn o eskortách, střežení osob a o policejních celách. Dalším důležitým právním předpisem je zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, a to zejména § 28 Policejní cely.

Další pokyn, který je pohotovostním a eskortním oddělením využíván je pokyn policejního prezidenta č. 50/2019, kterým se stanoví zásady používání zvláštního výstražného zařízení a rozhlasového zařízení.

Tento pokyn vysvětluje, kdy policisté mohou používat při výkonu služby zvláštní výstražné zařízení, kdy zvláštním výstražným zřízením, dle pokynu policejního prezidenta č. 50/2019 je „výstražné světelné zařízení a zvláštní zvukové výstražné zařízení.“ Toto může být dáno znamením, které je dáváno zvláštním výstražným světlem modré barvy, nebo modro červené barvy, které může být doplněno zvláštním zvukovým výstražným znamením. Rozhlasové zařízení je zařízení, které můžeme nalézt na policejních automobilech, a fungují na principu megafonu, kdy skrz toto zařízení mohou policisté občanům dávat výzvy, poskytovat informace či toto zařízení může být použito k zesílení zvuku radiostanice.²¹

3.1 Legislativa upravující činnost pohotovostního a eskortního oddělení

Pohotovostní a eskortní oddělení se jako ostatní policejní složky řídí různými právními předpisy, a to počínaje Ústavním zákonem číslo 1/1993 Sb., etickým kodexem uvedeným v Rozkazu policejního prezidenta č. 154/2011, o profesní etice Policie České republiky a dalšími různými zákony České republiky (převážně zákon 273/2008 Sb. o Policii České republiky, dále pak zákon 361/2000 Sb. o silničním provozu, zákon 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, interní akty řízení, stanoviska odboru služby pořádkové policie, stanoviska Ministerstva vnitra, Policejního prezidia a jiné), až po závazné pokyny policejního prezidenta (dále jen ZPPP), pokyny policejního prezidenta (dále jen PPP), rozkaz policejního prezidenta (dále jen RPP) a dalšími stanovisky.

²¹ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 50/2019, kterým se stanoví zásady používání zvláštního výstražného zařízení a rozhlasového zařízení, čl. 1 a 4.

3.1.1 Vymezení základních pojmů

Pro pohotovostní a eskortní oddělení, jak již bylo výše zmíněno, je podstatným pokynem ZPPP č. 159/2009 o eskortách, střežení osob a o policejních celách. Tento pokyn obsahuje základní vymezení pojmů důležitých pro výkon tohoto oddělení.

*„**Eskortou** se rozumí přemístění (přesun nebo převoz) osoby omezené na osobní svobodě policistou do stanoveného místa; eskorta začíná okamžikem poučení osoby policistou o omezeních na jejích právech a sdělením, že bude eskortována; eskorta končí dosažením stanoveného místa k provedení služebních úkonů nebo předáním osoby oprávněnému orgánu (např. soudu, státnímu zastupitelství, správnímu orgánu), který převzetí potvrdí v písemném záznamu (např. v rozhodnutí, protokolu, žádance, úředním záznamu o předvedení nebo zajištění osoby).*

***Střežení osoby** je soustavná přítomnost nejméně jednoho policisty (určeného oprávněným policistou) u osoby omezené na osobní svobodě, která byla policistou poučena o omezení na svých právech, za účelem zamezení jejímu útěku, překažení pokusů o sebepoškození, napadení osob, poškozování majetku apod., Dle interního aktu řízení mají eskortu provádět nejméně 2 policisté.*

***Oprávněný policista** je vedoucí útvaru nebo organizačního článku policie nebo jeho zástupce anebo policista s pravomocí delegovanou vedoucím útvaru nebo organizačního článku policie nebo jeho zástupcem, případně jiným policistou s delegovanou pravomocí (např. velitel směny, velitel eskorty, dozorčí služba).“²²*

3.1.2 Eskortta osoby omezené na osobní svobodě

Eskortta osob je prováděna policisty dvěma způsoby. Eskortta může být provedena z vlastního rozhodnutí policisty nebo z rozhodnutí oprávněného policisty.

²² Závazný pokyn policejního prezidenta č. 159/2009, o eskortách, střežení osob a o policejních celách, čl. 1.

Eskorta provedena z vlastního rozhodnutí policistů je ve většině případů prováděna ve chvíli, kdy byla na místě omezena osoba na osobní svobodě a je potřeba ji z místa eskortovat (převést) k provedení dalších úkonů, případně provést eskortu do psychiatrické nemocnice, protialkoholní záchytné stanice, nemocnice a jiných objektů. Oproti tomu eskorta prováděna z rozhodnutí oprávněného policisty je eskorta prováděna na žádost oprávněného orgánu. Tímto oprávněným orgánem může být např. soud či správní orgán.

Rozhodnutí o eskortě má písemnou podobu, kdy je zde uvedeno:

- Důvod eskorty
- Jméno eskortované osoby se základními informacemi o sobě
- Informace, zda je eskorta na žádost soudu
- Datum eskorty
- Odkud a kam bude eskorta provedena
- Odpovědná osoba za převzetí osoby
- Způsob provedení eskorty
- Informace, zda bylo využito oprávnění pout dle § 54 z. č. 273/2008 Sb. a při využití tohoto oprávnění je součástí i informace jaká byla dána obava, že tato osoba měla pouta nasazena
- Označení velitele eskorty
- Označení eskortujících policistů
- Označení řidiče
- Vymezení pokynů, podle kterých bude eskorta provedena
- Informaci, kdo rozhodl o provedení eskorty
- Informace, kdo provedl poučení eskorty
- Informace, kdo poučil eskortovanou osobu
- Informace o průběhu eskorty
- Datum a čas započetí a ukončení eskorty
- Informace, komu byla osoba předána
- Poučení k provedení eskorty

Dalším důležitým aspektem je, že eskortu osoby musí vždy provádět nejméně dva policisté, kdy osobu omezenou na osobní svobodě musí mít vždy jeden z nich pod neustálým dohledem a kontrolou. S přibývajícím počtem osob omezených na osobní svobodě se úměrně zvyšuje vždy i počet eskortujících policistů.

Během eskorty je jeden z policistů určen jako velitel hlídky, který má za průběh celé eskorty zodpovědnost, a to jak za osobu omezenou na osobní svobodě, tak i za vykonání eskorty a v neposlední řadě i za papírovou dokumentaci. Ostatní členové eskorty jsou velitelem pověřeni, aby střežili osoby během eskorty.

Během provádění eskorty se policisté řídí určitými zásadami. Policisté jsou povinni před provedením eskorty osobu poučit o důvodech, průběhu eskorty, o jeho právech a povinnostech a případně i o tom, jak jsou policisté oprávněni zakročit při porušení těchto povinností. Poté policisté provedou prohlídku osoby a případně osobě odeberou zbraň, jíž by mohla být ohrožena bezpečnost i jiných osob včetně bezpečnosti samotných policistů. Policisté během eskorty neustále kontrolují chování eskortovaných osob, přijímají různá opatření, aby osoba nemohla poškozovat sama sebe, či ničit majetek, kdy jsou policisté vůči takové osobě oprávněni použít donucovací prostředky. Během eskorty si policisté nesmí nikde odkládat svou výzbroj nebo výstroj, kdy by mohla být zneužita, jinou osobou či eskortovanou osobou. Policisté během eskorty s eskortovanou osobou nemluví, jen když ji dávají pokyny či příkazy. K provedení eskorty jsou používány, pokud možno, specializované vchody, kdy se tak osobě omezené na osobní svobodě zabrání v případném úniku. Trasa eskorty může být předem naplánovaná, pokud však není, vybere policista takovou trasu k provedení eskorty, která je nejbezpečnější a zároveň nejvhodnější. O průběhu eskorty dává velitel hlídky průběžné informace operačnímu středisku.²³

²³ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 159/2009, o eskortách, střežení osob a o policejních celách, čl. 3.

Eskorta může být pěší, motorovým vozidlem, letecky nebo prostředkem hromadné dopravy. Eskorta nesmí být přerušena bez zřejmě závažného důvodu, kdy takovým důvodem může být zhoršený zdravotní stav osoby, kdy velitel eskorty musí rozhodnout o závažnosti zdravotního stavu osoby a případně o jejím lékařském ošetření či vyšetření.

Při eskortě dopravním prostředkem policista posadí eskortovanou osobu do služebního vozidla tak, aby tato osoba nemohla ohrozit řidiče vozidla, a to nejčastěji na zadní sedadlo, za sedadlem spolujezdce.

Policista tuto osobu připoutá bezpečnostním pásem a zkontroluje, zda jsou dveře i okénko u eskortované osoby zamknuty. Eskortovanou osobu do vozidla nejčastěji umísťuje řidič vozidla, kdy u osoby čeká až do chvíle, kdy si vedle eskortovaného sedne spolujezdec. Až poté si řidič vozidla odchází sednout zpět za volant.

Pokud by byla prováděna eskorta prostředkem hromadné dopravy, musí se policisté domluvit s řidičem tohoto dopravního prostředku a vymezit prostor pro eskortovanou osobu, oddělením od ostatních cestujících.

Leteckou eskortu provádí jen speciálně vyškolení a vycvičení policisté v policejních letadlech nebo civilních letadlech, kdy je předem domluvený režim s posádkou letadla.²⁴

Pěší eskorta je policisty prováděna ve chvíli, kdy je místo předání osoby vzdáleno nedaleko od místa umístění osoby omezené na osobní svobodě. Během této eskorty by policisté měli maximálně dodržet bezpečnostní zásady provádění eskort, a to včetně držení osoby za poutací pás, kdy tímto jednáním policisté mohou osobě zabránit v případném útěku.

Pokud během eskorty dojde k mimořádné události jako je útěk eskortované osoby, je velitel eskorty povinen stanovit počet policistů, kteří budou pronásledovat unikající osobu, aby nedošlo k ohrožení dokončení eskorty a úniku dalších osob omezených na osobní svobodě.

²⁴ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 159/2009, o eskortách, střežení osob a o policejních celách, čl. 3.

Pokud by se eskortujícím policistům nepodařilo unikající osobu dopadnout, je velitel eskorty povinen tuto skutečnost oznámit operačnímu středisku, dále zajistit místo k zjištění a zajištění stop, případně možnost využít pátracího psa při pátrání po uprchlé osobě. Policisté zajistí věci uprchlé osoby, případně věci, které ji dopomohli k útěku.

Velitel hlídky cestou operačního střediska požádá o vyslání posil při pomoci s pátráním po prchající osobě a o této skutečnosti informuje oprávněného policisty, který vydal rozhodnutí o provedení eskorty a dále se řídí jeho příkazy.

Pokud by během eskorty došlo k dopravní nehodě, kdy by se policejní eskorta stala přímým účastníkem této události, je velitel eskorty, nebo jiný eskortující policista, pokud by byl velitel zraněn, povinen zhodnotit situaci a případně poskytnout první pomoc. Dále pak pokud by se eskortovaná osoba pokusila o útěk z místa nehody, je policista povinen ji tento útěk překazit a případně ji připoutat k vhodnému předmětu. Následně policista zabrání dalším osobám ke vstupu na inkriminované místo události a o těchto skutečnostech vyrozumí operační středisko i oprávněného policistu, který o této eskortě rozhodl a postupuje dále podle jeho pokynů.²⁵

V závazném pokynu policejního prezidenta č. 159/2009 nejsou uvedeny jen zásady pro provádění eskort, ale i zásady pro střežení osob. Tyto zásady eskortujícím policistům stanovují, že jsou odpovědni za eskortovanou osobu od jejího převzetí až do chvíle předání jinému subjektu či orgánu. Eskortovaná osoba je pod neustálým dozorem nejméně jednoho eskortujícího policisty, kdy ji neustále sleduje, kontroluje pouta, při porušení povinností eskortované osoby přijme veškerá možná opatření k zamezení takového chování, a to i použitím donucovacích prostředků. Policisté také v různých budovách i v místech, kde jsou prováděny procesní a jiné úkony, provádí střežení osob omezených na osobní svobodě a spolupracují s dalšími složkami např. justiční stráží či vězeňskou službou.

²⁵ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 159/2009, o eskortách, střežení osob a o policejních celách, čl. 6.

Při zákazu přítomnosti eskortujících policistů např. při ošetření či vyšetření osoby zdravotnickým personálem, policisté střeží okna či dveře, aby zamezili případnému útěku osoby omezené na osobní svobodě.²⁶

3.1.3 Policejní cely

Provoz a režim v policejních celách je zakotven v ZPPP č. 159/2009 i v zákoně č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky. Policejními celami jsou cely pro:

- vícehodinové umístění osoby omezené na osobní svobodě, kdy toto umístění je na nezbytně nutnou dobu, nejdéle však na dobu, která je stanovena právním předpisem, podle kterého je osoba omezena.
- krátkodobé umístění osoby omezené na osobní svobodě, a to opět pouze na dobu nezbytně nutnou, nejdéle však po dobu maximálně 6 hodin v součtu. V součtu znamená doba umístění osoby omezené na osobní svobodě v cele. Nad rámec této doby musí být osoba umístěna do vícehodinové policejní cely.
- mobilní policejní cely, která je určena pro krátkodobé umístění osoby omezené na osobní svobodě, opět pouze na dobu nezbytně nutnou, avšak nejdéle po dobu 6 hodin v součtu. Nad rámec této doby musí být osoba umístěna do vícehodinové policejní cely. V současné době policie České republiky nedisponuje daným typem cely. Příklad využití mobilních cel můžeme pozorovat v zahraničí, kdy se postaví oplocení na otevřeném prostranství vybavené mobilním kontejnerem. Tyto cely jsou využívány při demonstracích a při předpokladu omezení osobní svobody většího počtu osob.²⁷

Policejní cely jsou zřizovány u různých útvarů policie. Obvodní oddělení či místní oddělení policie mívají krátkodobé policejní cely, kdy některé z nich mají také jednu či dvě vícehodinové policejní cely. Specializované útvary jako jsou právě pohotovostní a eskortní oddělení mívají pouze vícehodinové policejní cely, a to o různých počtech, dle přání a možností jednotlivých krajských ředitelství.

²⁶ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 159/2009, o eskortách, střežení osob a o policejních celách, čl. 7.

²⁷ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 159/2009, o eskortách, střežení osob a o policejních celách, čl. 9.

O řízení a zrušení cel rozhoduje vždy ředitel útvaru, kdy se k samotnému návrhu na zřízení cel vyjadřuje i instituce hygieny a lékař příslušného zdravotnického zařízení ministerstva. Ředitel útvaru nebo oprávněný policista schvaluje režim v celách a je odpovědný za řádné fungování a provoz policejních cel.²⁸

Stavební zásady policejních cel včetně jejího vybavení jsou upraveny přílohami ZPPP č. 159/2009, kdy určují např. minimální rozměry cel, minimální výšku, úpravu stěn, podobu podlahy apod.

Zákon č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky, a to blíže § 33 stanovuje, že policejní cely musí odpovídat hygienickým požadavkům a také sloužit k účelu, ke kterému byly zřízeny. Je dáno, že součástí policejní cely nesmí být takové předměty, jimiž by umístěná osoba mohla ohrozit život nebo zdraví samotných policistů i jiných osob. Pokud osoba umístěná v policejní cele nemá odpovídající oděv nebo je jeho oděv hygienicky závadný, musí jí ostraha policejních cel zapůjčit odpovídající oděv.

Osoba umístěná v policejní cele má právo na přiměřený odpočinek, a to převážně v době od 22:00 hod. do 6:00 hod., také má právo na poskytnutí léků, zdravotnických pomůcek, přístup k vodě a toaletě, kdy si může provést i základní osobní hygienu. Osoba má také právo na poskytnutí stravy třikrát denně v přiměřených intervalech. Osoba umístěná v policejní cele má právo na jednu teplou stravu denně, kdy si stravu může hradit z vlastních finančních prostředků, a tudíž si může i vybrat stravu dle svého výběru. Pokud osoba žádnou hotovost nemá, bude jí strava hrazena z policejních prostředků.²⁹

Policie má na tuto stravu stanoven limit nařízením ministerstva vnitra č. 21/2022, kterým je stanoveno do kolika korun je možno stravu pořídit. Tento limit se mění pro snídani, oběd i večeři. Pro snídani byl limit nastaven do 30 Kč, pro oběd do 50 Kč a pro večeři do 40 Kč.

²⁸ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 159/2009, o eskortách, střežení osob a o policejních celách, čl. 10.

²⁹ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 159/2009, o eskortách, střežení osob a o policejních celách, čl. 19 a Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In: . 28. 6. 2022, 91/2008, str. 27. – 28.

Pokud osoba umístěná v policejní cele má stravovací problémy či omezení náboženskou vírou, snaží se ostraha policejních cel těmto požadavkům vyhovět.

Osoba, která má být umístěna do policejní cely musí být při před umístěním poučena o jejích právech a povinnostech při umístění osoby do cely ve smyslu ustanovení zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. V tomto poučení jsou uvedena:

- práva osoby umístěné do policejní cely – taková osoba má právo na respektování její lidské důstojnosti a na takovou osobu nesmí být vyvíjen fyzický ani psychický nátlak. Osoba má právo na kontaktování právního zástupce i na poskytnutí právní pomoci a také právo na kontaktování osoby blízké nebo osoby, kterou si sama určí. Dále má právo na vyšetření a ošetření lékařem. Má právo na informování o dalším úředním postupu. Osoba může podávat návrhy a stížnosti na postup Policie České republiky.
- povinnosti osoby umístěné do policejní cely – osoba se musí řídit pokyny a příkazy policistů. Musí se podrobit prohlídce, která je prováděna osobou stejného pohlaví a je povinna vydat policistovi věci, kterými by mohla ohrozit zdraví nebo život vlastní nebo jiné osoby. Osoba je povinna dodržovat pořádek v cele a nepoškozovat zařízení cely. Neprodleně musí nahlásit policistovi, který je odpovědný za výkon ostrahy, jakékoliv závady policejní cely, které vzniknou při jejím pobytu.³⁰

Jednotlivá poučení jsou předávána v různých jazycích dle národnosti osoby umístěné v policejní cele.

Do policejních cel se dle § 28 z. č. 273/2008 Sb. o Policii České republiky umisťují osoby, které byly omezené na osobní svobodě, a to osoby zajištěné, zadržené, zatčené, dodávané do výkonu trestu odnětí svobody (dále pak VTOS), zabezpečovací detence, ochranného léčení nebo ochranné výchovy. Dále pak osoby převzaté policistou k provedení procesních úkonů, a to buď z vazby či výkonu trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence, nebo ochranné výchovy.

³⁰ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, str. 24–25. In: 28. 6. 2022, 91/2008

V neposlední řadě lze do policejní cely umístit osobu předvedenou, která dle z. č. 273/2008 Sb. o Policii ČR při předvedení kladla odpor a nebylo možno pro její odpor provést daný úkon.³¹

Dle § 29 zákona číslo 273/2008 Sb. o Policii České republiky, je policista oprávněn provést prohlídku osoby, která má být umístěna do policejní cely a touto prohlídkou se přesvědčit, zda tato osoba nemá u sebe zbraň, kterou by mohla být nebezpečná pro své okolí i sebe samou. Pokud má osoba u sebe zdravotnickou pomůcku, měla by ji být ponechána, pokud by absence této pomůcky mohla osobě způsobit psychickou nebo fyzickou újmu.³² V takovýchto případech se vždy posuzuje osoba jako taková, kdy se převážně prověří její minulost.

Pokud ostraha policejních cel uzná, že tato pomůcka by mohla být využita k sebepoškozování osoby či jiné újmě, může ji takou věc odebrat a dá ji osobě na požádání, kdy tuto pomůcku bude potřebovat. Toto opatření se přijímá v případech, kdy se osoba v minulosti pokusila o napadení ostrahy policejních cel či jiných osob, anebo tato osoba má sebevražedné sklony.

Policejní cely mohou být zřizovány tak, že jsou pouze pro jednu osobu omezenou na osobní svobodě nebo dále pro dvě a více osob.

Pokud by byla zřízena cela pro více osob omezených na osobní svobodě, musel by být brán v potaz § 30 zákona číslo 273/2008 Sb. o Policii České republiky, který stanovuje, že se do policejních cel musí určité druhy či typy osob umístit odděleně.

Do stejné cely se nesmí umístit osoby různého pohlaví, mladší 18 let a dospělé, zadržené nebo zatčené, pokud jsou tyto osoby prověřovány ve stejné věci nebo jejich trestná činnost spolu úzce souvisí.

³¹ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In: 28. 6. 2022, 91/2008, str. 24.–25.

³² Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In: 28. 6. 2022, 91/2008, str. 25.

Dále pak osoby, které se chovají agresivně anebo ostraha policejních cel má za to, že by se tato osoba mohla chovat agresivně.³³

Před umístěním do policejní cely by si měla ostraha policejních cel ověřit zdravotní stav osoby, která má být v cele umístěna, a to zranění, choroby i to, zda osoba není ovlivněna alkohol či jinou návykovou látkou. Pokud by policista pojal podezření, že se tato osoba nachází v takovémto stavu, musí si k umístění do policejní cely vyžádat dle § 31 zákona číslo 273/2008 Sb. o Policii České republiky vyjádření lékaře ke zdravotnímu stavu osoby i to, zda osobu není nutné umístit do jiného zdravotnického zařízení jako je protialkoholní a proti toxikomanická záchytná stanice či do jiného nemocničního zařízení.³⁴ Až po kladném vyjádření lékaře může policista takovou osobu umístit do policejní cely.

Lékař vystaví rozpis užívání léku i s příslušným množstvím a hodinou užívání léku, a to, pokud osoba umístěna do policejní cely užívá léky dlouhodobě nebo je to nezbytné k udržení jejího zdraví. Ostraha cel osobě zajistí přísun léků ve stanovém množství i ve stanovený čas a toto písemně zaznamená do příslušných formulářů.

Pokud by došlo dle § 32 zákona číslo 273/2008 Sb. o Policii České republiky k situaci, že osoba umístěná v policejní cele onemocní, utrpí újmu na zdraví nebo by se taková osoba pokusila o sebevraždu, musí ostraha policejních cel podniknout veškeré možné kroky, k ochraně a záchraně jejího života nebo zdraví, kdy především takové osobě poskytne první pomoc a dále ji zajistí lékařské ošetření.

V takových případech policista přivolá lékařskou pomoc přímo do policejní cely, kdy po provedeném vyšetření lékař stanoví, zda osoba umístěná v policejní cele může nadále v cele pobývat nebo musí být umístěna do jiné zdravotnické péče. Ostraha policejní cely toto musí umožnit a propustit takovou osobu z policejní cely, případně i zařídit její převoz do takového zařízení.

³³ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In: 28. 6. 2022, 91/2008, str. 25.–26.

³⁴ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In: 28. 6. 2022, 91/2008, str. 26.

Jelikož je tato osoba omezená na osobní svobodě a mohla by být nebezpečná společnosti i sobě a je stále v určitém režimu (zajištění, zadržení, zatčení) musí být neustále střežena policisty.

Pokud by kromě výše zmíněných případů došlo k úmrtí osoby umístěné v policejní cele, musí být bez zbytečného odkladu vyrozuměn vedoucí daného útvaru a ten vyrozumí státního zástupce. Musí být vyrozuměna i osoba blízká osoby zemřelé, ale jen pokud je známa.³⁵

3.2 Rozdíl činností pohotovostních a eskortních oddělení u Policie České republiky

V České republice můžeme pohotovostní a eskortní oddělení nalézt ve dvanácti krajích, a to na Vysočině, ve Zlínském, Středočeském, Jihočeském, Jihomoravském, Libereckém, Olomouckém, Plzeňském, Pardubickém, Karlovarském, Královehradeckém kraji a v Hlavním městě Praha. Pohotovostní a eskortní oddělení si dle potřeby může zřídit krajský ředitel a poté mu přidělí dané úkoly a činnosti, které taková oddělení musí vykonávat. Ne každé pohotovostní a eskortní oddělení disponuje policejními celami či naopak některá oddělení vykonávají pouze eskorty a střežení policejních cel, nikoliv hlídkovou službu jako tzv. prvosledové hlídky. Pohotovostní a eskortní oddělení se od obvodního oddělení liší nejvíce spisovou činností. Pohotovostní a eskortní oddělení dělá jen základní spisovou činnost, kterou bývají úřední záznamy, záznamy o řidičích pod vlivem návykových látek, úřední záznamy o zajištění, zadržení osoby, dále pak záznam o použití donucovacích prostředků a záznamy o policejních celách.

Zbytek spisové činnosti připadá obvodnímu oddělení, kdy pohotovostní a eskortní oddělení vyhotovuje pouze písemnosti, které přímo souvisí s prvotními úkony na místech událostí.

Eskorty jsou těmito odděleními prováděny především k vazebním zasedáním a dále pak do vazebních věznic.

³⁵ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky. In: 28. 6. 2022, 91/2008, str. 27.

Dalším důvodem pro provádění eskort je eskorta osob z různých policejních oddělení do policejních cel. Pohotovostní a eskortní oddělení provádí eskorty osob dodávaných do výkonu trestu odnětí svobody tzv. VTOS a jiných zařízení.

Na každém pohotovostním a eskortním oddělení je i rozdílný počet policejních cel a jejich uspořádání. Některá oddělení mají dlouhodobé policejní cely pouze pro jednu osobu a některá i pro umístění většího počtu osob. Policisté těchto útvarů provádí i střežení osob a objektů.

Policisté služebně zařazeni na pohotovostním a eskortním oddělení jsou zařazeni ve třetích a čtvrtých tarifních třídách, a to v hodnostních označeních nadstrážmistr a podpraporčík. Tyto hodnosti jsou dány dle nařízení vlády č. 104/2005 Sb., kterým je stanoven katalog činností v bezpečnostních sborech, kdy tento katalog přesně vymezuje, co mají policisté v těchto hodnostech vykonávat za činnosti.³⁶ Vedoucí pracovníci a zástupci těchto oddělení jsou zařazeni v šesté tarifní třídě s příplatkem za vedení, a to s hodnostním označením nadporučík či podporučík. Pouze výjimečně můžeme nalézt hodnostní označení nadpraporčík či praporčík. Tyto hodnosti lze nalézt pohotovostních a eskortních oddělení, kde je držena dozorčí služba. Jiná oddělení mají své zpracovatele a některá oddělení, mají pouze velitele směn a zástupce velitele směny. Na tyto oddělení jsou služebně zařazeni jak muži, tak i ženy.

Největšími pohotovostními a eskortními odděleními v ČR jsou pohotovostní a eskortní oddělení Jihomoravského kraje a Hlavního města Prahy. Tyto dvě oddělení mají společné to, že nevykonávají hlídkovou službu a vykonávají pouze činnost spojenou s policejními celami, prováděním eskort a střežením osob. V Praze má pohotovostní a eskortní oddělení kolem devadesáti příslušníků a v Brně kolem sedmdesáti.

Dalším oddělením, které nemá policejní cely je pohotovostní a eskortní oddělení Středočeského kraje.

³⁶ HEŘMAN, Radomír. *Pořádková činnost policie: vybrané kapitoly I*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2022, str. 17. ISBN 978-807-2515-271

Jejich hlavní náplní služby je střežení osob případně i objektů, eskorty a výkon hlídkové služby. Oživením pro toto oddělení je výkon doprovodu při převozu peněžní hotovosti.

Pohotovostní a eskortní oddělení v Olomouckém kraji je svým způsobem velmi zajímavé oddělení, a to svou strukturou a rozdělením činností. Na jednu stranu toto oddělení slouží, jakož to i jiné pohotovostní a eskortní oddělení v ČR, kdy provádí ostrahu policejních cel, střežení, eskorty, ale na druhou stranu, jsou někteří příslušníci tohoto oddělení zařazeni do speciální skupiny tzv. ZÓNA. O Zóně můžeme říct, že funguje na bázi „zásahové jednotky“, která v Olomouckém kraji absentuje. V „ZÓNĚ“ nemůže být jen tak někdo a jsou do ní vybíráni policisté s vyšší fyzickou zdatností a připraveností. Můžeme tak konstatovat, že pohotovostní a eskortní oddělení v Olomouckém kraji zastupuje zásahovou jednotku, kdy je tato skupina využívána např. na realizace s SKPV a na jiné náročné úkoly.

V Královéhradeckém kraji nalezneme pohotovostní a eskortní oddělení, jehož hlavní činností je provádění eskort, střežení a držení prvosledových hlídek. Toto oddělení nemá policejní cely a podezřelé osoby tak musí umisťovat do cel zřízených na obvodních odděleních.

Liberecký, Plzeňský a Karlovarský kraj má pouze policejní cely, kdy kromě ostrahu policejních cel provádí eskorty a ostrahu osob a objektů. Tyto kraje nemají k dispozici prvosledové hlídky, a to především v důsledku velkého podstavu policistů na pracovišti.

U krajů jako je Vysočina, Jihočeský, Zlínský a Pardubický můžeme nalézt policejní cely, provádění eskort, střežení i hlídkovou službu.

Pohotovostní a eskortní oddělení je spoustou policistů bráno jako oddělení, které je vhodné pro dlouho sloužící kolegy, kde má být výkon služby klidnější pro jejich odchod na výsluhový příspěvek. Ovšem v dnešní době je realita zcela jiná.

Dnes jsou tato oddělení využívána jako startující oddělení pro mladé a nově nastupující policisty, a to především kvůli výkonu služby prvosledových hlídek. Tato oddělení jsou také zajímavá pro policisty tím, že je na takových odděleních minimum spisové činnosti.

Policisté z těchto oddělení se setkávají s různými typy situací a lidí, které musí řešit a ve většině případů tato oddělení netrpí tak velkým podstavem jako v dřívějších letech.

Jelikož pohotovostní a eskortní oddělení je krajským útvarem, může vykonávat službu po celém kraji, což je rozdílné oproti obvodním oddělením policie, které mají na starost pouze svůj územní obvod. Tento typ oddělení v některých krajích nahrazuje absentující oddělení, jako jsou oddělení hlídkové služby či pohotovostní motorizované jednotky a vypomáhají tak s výkonem služby obvodním oddělením policie.

4 Pohotovostní a eskortní oddělení krajského ředitelství policie Kraje Vysočina

4.1 Vznik, organizace, vybavení a činnost příslušníků oddělení

Pohotovostní a eskortní oddělení krajského ředitelství policie Kraje Vysočina (dále jen KRP-J) vzniklo 1. 1. 2010, kdy toto oddělení vzniklo z hlídkové služby obvodního oddělení Jihlava. Pohotovostní a eskortní oddělení KRP-J vzniklo v reakci na absenci přítomnosti většího oddělení na Vysočině, které by svou činností posilovalo jak hlídkovou službu, tak provádělo eskorty, střežení, a především ostrahu policejních cel. Toto oddělení disponuje celkově čtyřmi celami pro vícehodinové umístění osoby omezené na osobní svobodě, kdy do každé cely lze umístit pouze jednu osobu. Celý prostor s celami je nazýván jako režimové pracoviště, kdy do těchto prostor mají přístup pouze osoby, kterým umožní vstup policisté, odpovědní za ostrahu policejních cel a osob. V prostorách cel je zřízen tzv. „velín“ odkud mohou policisté osoby sledovat pomocí zavedeného kamerového systému.

Policisté tohoto oddělení musejí být připraveni na všechny možné situace, a to od běžné hlídkové činnosti až po střežení a eskorty nebezpečných vrahů a zločinců. Výhodou pohotovostního a eskortního oddělení KRP-J je v tom, že je to oddělení s krajskou působností, a tudíž může hlídkovou službu vykonávat po celém kraji.

Já sama na tomto oddělení působím již od roku 2018, kdy jsem na toto oddělení byla služebně zařazena a hlavní náplní naší práce je výkon hlídkové služby zejména činnost prvosledových hlídek, eskorty, ostraha policejních cel, střežení osob včetně střežení různých objektů. Pohotovostní a eskortní oddělení KRP-J se podílí na realizacích se službou kriminální policie a vyšetřování a na dalších bezpečnostních opatřeních.

Na našem oddělení je 45 tabulkových míst, kdy jsou téměř všechna obsazena. Početní převahu na našem oddělení mají muži, kdy na oddělení máme pouze 5 žen. Oddělení je rozděleno na 4 směny po osmi až dvanácti policistech s nepřetržitou dvanáctihodinovou službou.

Díky velkému počtu policistů a dvanáctihodinovým směnám je služba vykonávána v pravidelných cyklech, a to tzv. krátký a dlouhý týden, kdy se střídají služby denní a noční. Naše oddělení díky tomu funguje v nepřetržitém režimu.

Pohotovostní a eskortní oddělení KRP-J kromě základní spisové činnosti provádí i zpracovávání a oznamování přestupků na úseku bezpečnosti a plynulosti silničního provozu (BESIP). Majetkové přestupky a trestné činy vedou pod svými evidenčními čísly (tzv. čísla jednacemi) obvodní oddělení policie, na jejichž území se daná událost přihodila.

K tomuto pohotovostní a eskortní oddělení vyhotoví pouze tiskopisy, které souvisí s prvotními úkony na místě, jako je např. úřední záznam, záznam o použití donucovacích prostředků, úřední záznam o zajištění, zadržení.

Policisté pohotovostního a eskortního oddělení KRP-J jsou také součástí pořádkové jednotky, kdy tito příslušníci tvoří jedno z družstev pořádkové jednotky kraje. Jejich činnost spočívá ve službě na bezpečnostních opatřeních v našem kraji i mimo něj, kdy převážně hlídají bezpečnost na fotbalových, hokejových utkáních a demonstracích. Součástí pohotovostního a eskortního oddělení KRP-J je i jeden člen antikonfliktního týmu.

Pohotovostní a eskortní oddělení disponuje poměrně širokým vozovým parkem. K dispozici má 3 vozy Škoda Octavia, kdy dvě z těchto vozidel jsou vybaveny tzv. policejním rámem, který je užíván k násilnému zastavení vozidla a dále dvěma vozidly značky Škoda Kodiaq s policejním rámem. Všechna vozidla jsou vybavena skrytými trezory na umístění dlouhých zbraní, díky čemuž jsou tato vozidla využívána jako tzv. prvosledová vozidla. Dalším vozidlem je Škoda Kodiaq využívaný k hlídkové činnosti. Součástí vozového parku jsou také 3 vozidla Volkswagen Transporter, která jsou využívána k provádění eskort, při výkonu různých opatřeních a při přepravě policistů na výcviky. Pohotovostní a eskortní oddělení vlastní i dvě speciální eskortní vozidla Volkswagen Crafter, kde mohou být převáženy až 4 osoby omezené na osobní svobodě zaráz.

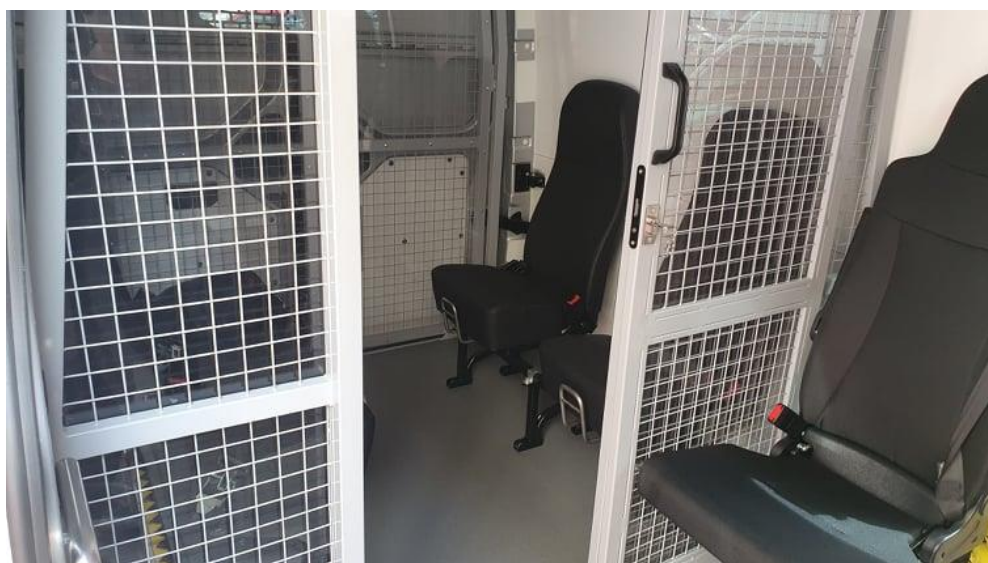
Tomuto způsobu eskorty musí být přizpůsoben také počet eskortujících policistů. V neposlední řadě je součástí vozového parku i vozidlo pořádkové jednotky.

Obrázek 2 - Speciální eskortní automobil

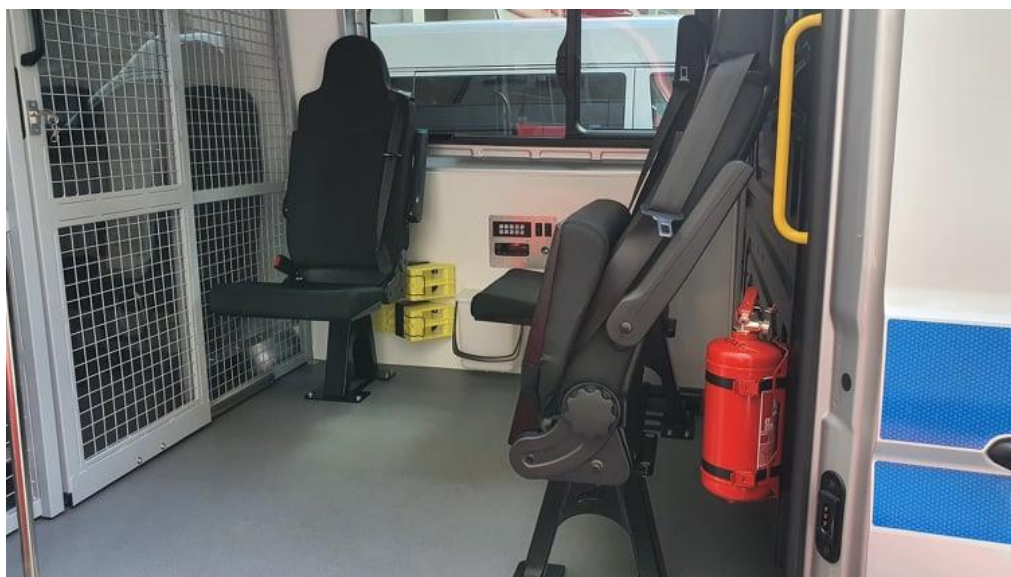
Zdroj: archiv autora

Obrázek 3 - Speciální eskortní automobil interiér

Zdroj: archiv autora

Obrázek 4 - Speciální eskortní automobil a sedadla policistů

Zdroj: archiv autora

4.2 Prvosledové hlídky pohotovostního a eskortního oddělení KRP-J

Jak již bylo řečeno pohotovostní a eskortní oddělení KRP-J vykonává činnost prvosledových hlídek. Jsou to speciálně vycvičené, vyzbrojené a vystrojené hlídky, které jsou cvičeny na mimořádné události. Mezi tyto mimořádné události můžeme především řadit tzv. amok (amok = aktivní střelec). Aktivního střelce můžeme definovat jako nebezpečného pachatele, jehož hlavním cílem je zabít či zranit co nejvíce lidí, a to zpravidla ještě dříve, než mu v jeho jednání zabrání policie.

Tato událost dopadá několika způsoby. Ten nejčastější je, že pachatel ještě před zásahem policie spáchá sebevraždu. Dalším způsobem je zastřelení pachatele policií či nejméně častým způsobem je situace, kdy se pachatel policii vzdá. Tento útok nebývá zkratkovitým nápadem. Pachatel se na tento útok dlouhodobě připravuje a chystá. Obstarává si zbraně, vybavení či shání spolupachatele. Nejčastějšími oběťmi útoků jsou tzv. měkké cíle. Měkkými cíli často bývají školy s dětmi, nákupní centra, nemocnice.

Nejvíce těchto událostí se děje za hranicemi naší země zejména ve Spojených státech amerických, kdy ve spoustě jejich států lze střelnou zbraň pořídit zcela legálně a může si ji koupit téměř kdokoliv.

Ovšem pár smutných případů se objevilo i u nás v České republice, a to například ve Žďáru nad Sázavou, kdy v místní škole zaútočila žena nožem na studenty, a po tomto útoku zemřel jeden ze studentů, který bránil své spolužáky. Žena byla za pomoci zásahového oddílu Dukovany zneškodněna a zadržena po předchozí práci policejního vyjednavatele.

Další případ se objevil v Uherském Brodě, kdy postarší muž zaútočil legálně drženými zbraněmi na spoluobčany v místní hospodě, kde po jeho útoku zemřelo 8 osob. Nakonec si muž vzal život sám.

Dalším známým případem je útok na Nemocnici v Ostravě, kde zaútočil muž nelegálně drženou střelnou zbraní, kdy na místě zemřelo 7 osob. Poté útočník z nemocnice odešel a bylo po něm vyhlášeno pátrání. Ještě před zadržením pachatele policií, útočník sám spáchal sebevraždu.³⁷

Poslední a nejaktuálnější událostí je útok aktivního střelce na filozofické fakultě v Praze. Řáděním tohoto útočníka bylo zabito 14 obětí a několik osob zraněno. Sám střelec před kontaktem s hlídkami policie spáchal sebevraždu zastřelením. Tento útok nám jako polici ukázal spoustu věcí, včetně toho, na čem by policie měla co nejdříve zapracovat.

Z těchto předchozích událostí je zjevné, že prvosledové hlídky jsou nepostradatelné, a to už z důvodu dojezdových časů zásahových jednotek, kdy dojezd těchto speciálních oddílů může trvat hodinu i více.

Prvosledové hlídky prochází speciálními výcviky na tyto situace, kdy kromě výcviků jsou prováděna i velká cvičení, která se snaží co nejvíce nasimulovat danou situaci a jejich úkolem je dostat policisty pod reálný tlak a psychickou zátěž, kterou budou při takovém zákroku procházet.

³⁷ HRINKO, Martin. *Aktivní střelec a prvosledové hlídky policie* [online]. 1 [cit. 2023-11-04]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/aktualne/aktivni-strelec-a-prvosledove-hlidky-policie-113274.html>

Tato cvičení jsou prováděna i ve spolupráci s dalšími složkami integrovaného záchranného systému, jakož to s hasičským záchranným sborem, zdravotnickou záchrannou službou či městskou policií.

Prvosledové hlídky jsou také volány na nebezpečné zákroky, kdy jsou pachatelé ozbrojeni zbraní či jsou nebezpeční a agresivní.

Do výkonu jejich služby spadají i zákroky během kterých mohou zachraňovat životy, jakožto u sebevrahů, provádí záchranu lidských životů spojených se zraněním osob či obnovou životních funkcí. Některé hlídky jsou vybaveny i defibrilátory, díky kterým je pravděpodobnost záchranu lidského života ještě vyšší. Tímto přístrojem bohužel pohotovostní a eskortní oddělení KRP-J nedisponuje. Záchranu života a zdraví jsou příslušníci schopni bezchybně provádět díky opakujícím se zdravotnickým školením se specializovaným zdravotnickým personálem. Policisté prvosledových hlídek pohotovostního a eskortního oddělení KRP-J jsou zařazováni i do tzv. hlídek PCO (pult centrální ochrany). Tyto hlídky jsou speciálně vyčleněny na spuštěné bezpečnostní alarmy, které jsou umístěny v policiích chráněných objektech.

Policisté prvosledových hlídek se liší od „běžných“ policistů převážně výstrojí. Bývají oblečeni do černého oděvu označeného jako SP15 dle PPP č. 290/2017, kdy policisté mohou mít kombinézu či kalhoty s blúzou s viditelným nápisem POLICIE.

Policisté prvosledových hlídek nosí balistické vesty s nosiči balistických plátů, kdy tyto pláty mají umístěny na zádech a na hrudníku. Tyto balistické pláty jsou neprůstřelné běžně dostupnými rážemi střelných zbraní a mají za úkol ochránit policisty od zasažení střelnou zbraní i od bodnutí chladnou zbraní jako je např. nůž.

Členové prvosledových hlídek mají podobnou výzbroj jako „běžní“ policisté, kdy, v jejich základní výzbroji je teleskopický obušek (úderný donucovací prostředek), Kasr (slzotvorný obraný pepřový sprej), kovová pouta, 2 zásobníky zbraně s náboji a zbraň, kdy tyto hlídky často mývají stehenní pouzdra na uložení služební zbraně místo opaskových pouzder.

Policisté pohotovostního a eskortního oddělení KRP-J jsou vyzbrojeni služebními zbraněmi od firmy Glock.

Někteří speciálně vyškolení policisté u sebe nosí tzv. TASER. Taser je řazen mezi nesmrtící zbraně, kdy při vystřelení hlavic vyšle do pachatele elektrický výboj a daná osoba je zasažena elektrickým šokem.

U Policie ČR je policisty nejčastěji používán druh Taseru X26P, kdy se udává maximální dostřel na 7 metrů a účinnost tohoto dostřelu na 4 metry.³⁸

Účinek této zbraně je závislý také na vrstvě oděvu, který na sobě pachatel má v danou chvíli a taky na tom, zda je pachatel ovlivněn nějakou návykovou látkou. Jedním z pravidel užívání Taseru je, že by neměl být užit, pokud na osobu podezřelou byl již použit tzv. kasr. Rizikem tohoto jednání by mohlo být, že by pachatel potřísněný náplní z kasru mohl po střelení Taserem vzplát. Při vystřelení hlavic Taseru se jedná o použití donucovacího prostředku se zraněním, kdy je osobě potřeba zajistit lékařské ošetření. Taser lze také použít kontaktně na tělo bez hlavice, kdy tento prostředek můžeme využít jako paralyzér.

Policisté prvosledových hlídek jsou také vyzbrojeni dlouhými zbraněmi, které vozí v trezoru ve služebních automobilech. Nejčastěji těmito služebními zbraněmi bývají zbraně Heckler and Koch MP5, kdy součástí těchto zbraní jsou i dva plné zásobníky. Policisté sebou vozí i balistické helmy a balistický štít. Součástí prvosledového vozu bývá i zastavovací pás, kužely, žebřík, vyrážecí set, házecí pytlík pro záchranu tonoucího, záchranná vesta do vody a „medical bag“. Každý člen prvosledové hlídky pohotovostního a eskortního oddělení KRP– J byl vybaven i osobní lékárníčkou s potřebným vybavením.

³⁸ NOVOTNÝ, Tomáš. *Nesmrtící zbraně a další technické prostředky*. Praha: Euromedia Group, 2021. str. 70, Universum (Euromedia Group). ISBN 978-80-242-7418-8.

4.2.1 Rámové služební automobily prvosledových hlídek s využitím PIT manévru

Služební automobily prvosledových hlídek jsou vybírány vzhledem k situaci, kdy hlídku tvoří 2 či někdy i 3 členové. Z tohoto důvodu jsou pro policii nejvhodnější pětimístná vozidla. Optimální objem motoru pro užívání policistů je objem kolem 3000 m2.

Výhodou je automatická převodovka u služebního vozidla, kdy se řidič při jízdě na tzv. majáky (blikající světla modré či modročervené barvy) může soustředit pouze na samotnou jízdu a nemusí nic víc řešit.

V dnešní době je nejčastějším typem služebního automobilu ve vozovém parku Policie České republiky Škoda Octavia, Kodiaq nebo Škoda Scala. Všechna tato vozidla jezdí převážně na palivo Natural 95.

Vozidla Škoda Octavia a Škoda Kodiaq byla při posledních kontraktech vybavena policejním rámem, kterým byla zvýšena bezpečnost posádky, ale dává i lepší varianty pro bezpečné zastavení pachatelů, kteří policistům často z různých důvodů ujíždějí a ohrožují svůj život, život policistů, ale i životy ostatních zúčastněných či nezúčastněných osob.

Jak již bylo výše zmíněno, služební automobily prvosledových hlídek byly v posledních letech vybaveny policejním rámem díky, kterému lze provést tzv. PIT manévr (zkratka pro anglický výraz PURSUIT INTERVENTION TECHNIQUE) nebo také TVI TACTICAL VEHICLE INTERVENTION.³⁹

Použití tohoto nástroje je řazeno mezi donucovací prostředky. Samotné použití donucovacího prostředku by mělo být až krajní možností, jakožto dodržováním zásady ultima ratio. Technologický vývoj ve světě je však nezastavitelný, a tak i vývoj technických prostředků u policie musí jít s dobou.

³⁹ Metodická příručka č. 1/2020 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání služebního vozidla jako prostředku k násilnému zastavení vozidla příslušníky Policie České republiky, str. 7

Oprávnění k použití nalezneme v zákoně č. 273/2008 sb., o Policii ČR, a to v § 52 písm. f) „*zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla.*“⁴⁰

Jedná se o donucovací prostředek, jehož účelem je zastavení vozidla nebo zabránění jeho odjezdu v případě, že řidič nezastaví vozidlo na výzvu policisty dobrovolně.

Jde o takový způsob jízdy služebního vozidla Policie ČR, v jehož důsledku dochází k vynucenému zastavení neboli změně směru jízdy vozidla.

Účelem je zastavení nebo zpomalení vozidla, vůči kterému policisté zakročují. Při tomto využití donucovacího prostředku může dojít ke kontaktu vozidel.

Následky tohoto střetu mohou mít fatální následky nejen pro zakročující policisty, řidiče vozidla, který neuposlechl zákonných výzev tak i pro třetí osoby. Toto oprávnění by se mělo využívat ve zcela krajních případech.

4.2.2 Policejní rám

Policejní rám je technický prostředek, který je připevněn před přední nárazník služebního vozidla a skládá se z rámu a výztuhy.

Policejní rám tedy slouží jako ochrana služebního vozidla, ale je využit i jako donucovací prostředek dle § 52 písm. f), zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky.

Policejní rám je umístěn před přední nárazník služebního vozidla tak, aby jej ochránil při kontaktu s druhým vozidlem. Rám kryje nejen přední část služebního vozidla, ale i jeho boční strany.

⁴⁰ Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, str. 52.

Obrázek 5 - Policejní rám

Zdroj: archiv autora

Obrázek 6 - služební automobil Š. Octavia po nehodě

Zdroj: archiv autora

Použití PIT manévru na jednostopá vozidla se nedoporučuje, avšak zde jsou také výjimky, a to nejčastěji v případech ohrožení života a zdraví nezúčastněných osob.

Samotné správné technické a taktické provedení je náročné. Podmínky, které mohou mít vliv na následky použití:

- správná volba místa (nejlépe rovný, široký úsek)
- správná volba okamžiku provedení
- správná volba rychlosti
- přítomnost nezúčastněných osob
- poměr hmotnosti vozidel
- kategorie a druh vozidel (Škoda Octavia, Škoda Kodiaq)
- osazení vozidla policejním rámem
- povětrnostní podmínky
- řidičské dovednosti⁴¹

⁴¹ Metodická příručka č. 1/2020 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání služebního vozidla jako prostředku k násilnému zastavení vozidla příslušníky Policie České republiky, str. 26–27

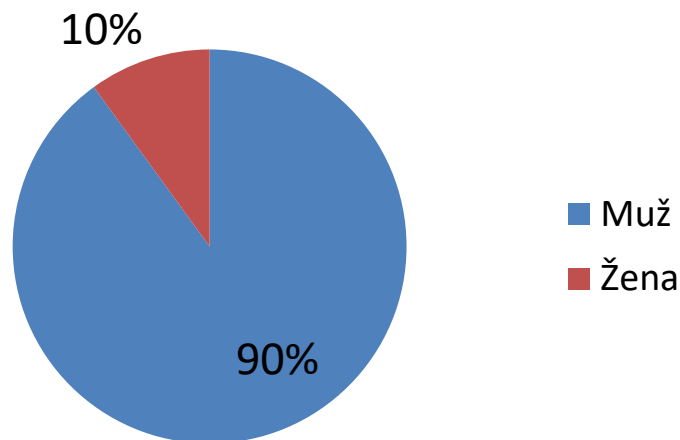
5 Praktická část

5.1 Výzkum

Součástí mé bakalářské práce bude výzkumná část, která bude provedena pomocí dotazníkového šetření, ze kterého budou nadále vyvozeny dané závěry. Dotazování respondentů bude probíhat pomocí online dotazníkového nástroje Survio. Vyhotovený dotazník obsahuje 22 otázek, které byly rozeslány elektronicky mým kolegům z pohotovostního a eskortního oddělení KRP-J, kdy otázky v dotazníku jsou cíleny nejen na naše oddělení, ale i obecně na pracovní prostředí u Policie České republiky. Celkově bylo dotazováno 40 policistů a policistek. Cílem tohoto dotazníku je zjistit, zda se policisté pohotovostního a eskortního oddělení KRP-J cítí být řádně vycvičeni a vyškoleni na úrovni, která je od nich požadována a očekávána. Dále také zjištění zda, dle jejich vlastního názoru mají ke své práci dostatečnou výstroj a výzbroj, jakou k jejich každodenní práci potřebují a také zjištění informací o tom, co si myslí o připravenosti prvosledových hlídek napříč celým Krajem Vysočina. Z výsledků dotazníku může také vyplynout případný zájem o další vzdělávání a zvyšování odbornosti, vy cvičenosti příslušníků PEO KRP-J. Dotazník byl zaměřen na členy prvosledových hlídek, a nikoliv na vedení PEO KRP-J. Důvodem tohoto rozhodnutí je, že pouze členové prvosledových hlídek jsou schopni objektivně posoudit danou situaci, jelikož oni jsou ti, co každý den zažívají všemožné situace spojené s jejich povoláním. Dotazník s položenými otázkami bude k nahlédnutí v přílohách bakalářské práce.

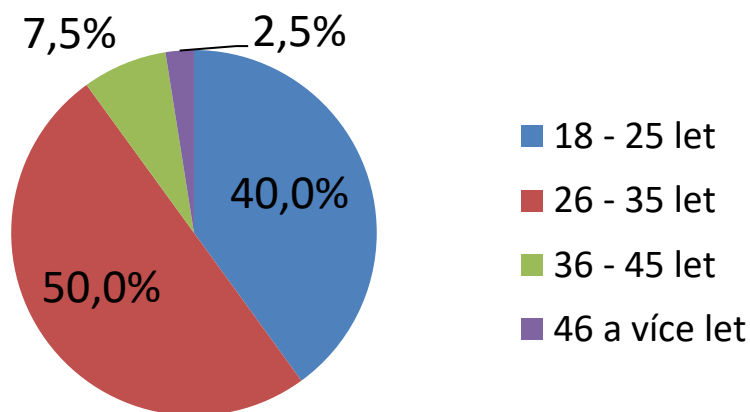
5.2 Výsledky dotazníku a analýza jeho dat

Graf č. 1 – Pohlaví respondentů

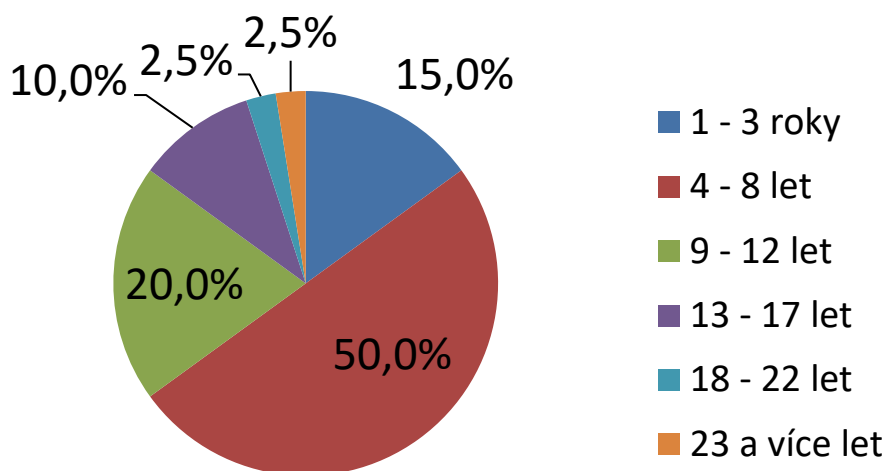
Na dotazník odpovídalo 40 respondentů, kdy bylo dotazováno 36 policistů a 4 policistky.

Graf č. 2 – Věk respondentů

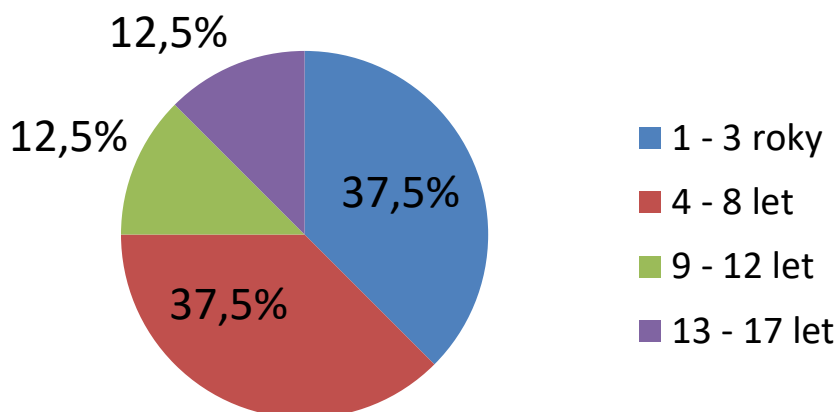
Nejvíce respondentů, a to celkem 20 policistů bylo ve věku 26 až 35 let. Druhé největší zastoupení měla věková kategorie 18 až 25 let. Dále odpověděli na dotazník 3 lidé ve věku 36 až 45 let a pouze jeden člověk je ve věku 46 let a více.

Graf č. 3 – Odsloužené roky u PČR

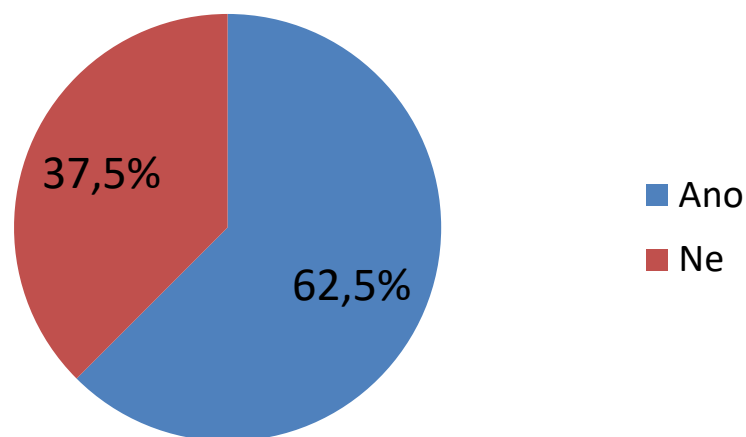
Ohledně odsloužených let u PČR bylo nejvíce respondentů s odslouženými čtyřmi až osmi lety, a to celkem 20 policistů. Druhý největší podíl byl u 9 až 12 odsloužených let s celkovým počtem osmi policistů a třetím největším zastoupením bylo odsloužených od jednoho do tří let, a to v celkovém počtu 6 policistů. Dále 4 policisté měli odslouženo 13 až 17 let u PČR. Nejmenší podíl připadl na policisty s odslouženými roky 18 až 22 let a 23 a více let. V těchto případech byl u obou údajů uveden pouze jeden policista.

Graf č. 4 – Odsloužené roky u PEO KRP-J

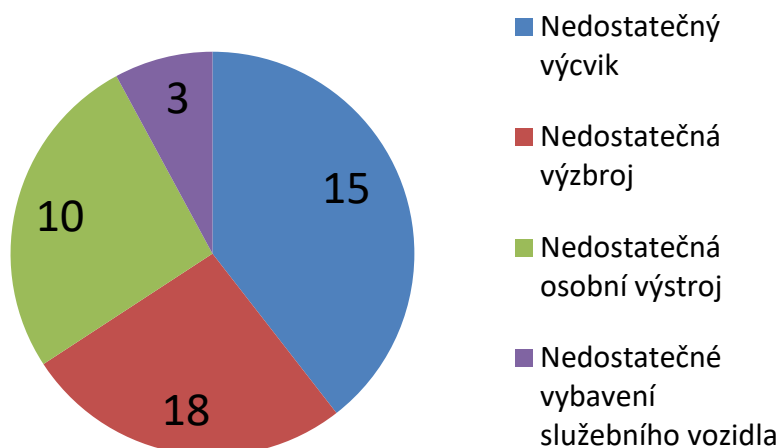
V tomto případě jsme měli hned dvakrát shodné výsledky. Největší zastoupení policistů, a to v celkovém počtu patnácti policistů mělo odslouženo na PEO KRP–J 1 až 3 roky a stejný počet policistů 4 až 8 let. Další dva údaje se nám také shodovaly. Celkem 5 dotazovaných policistů mělo na PEO KRP-J odslouženo 9 až 12 let a stejný počet policistů 13 až 17 let.

Graf č. 5 – Jako člen prvosledových hlídek, cítíte se být dostatečně připraven/a na situace, které Vám služba přináší?

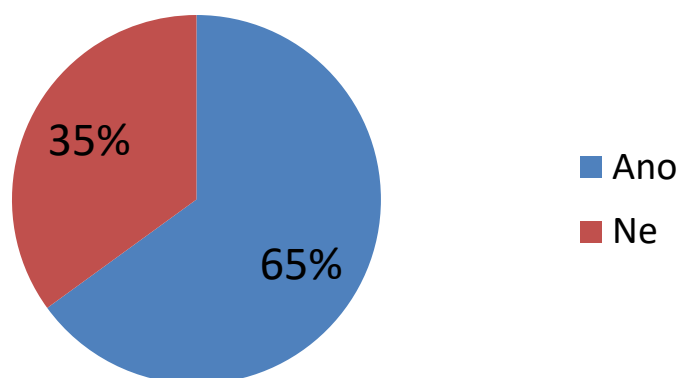
Celkem 25 policistů se cítí být připraveno na různé situace, ale 15 policistů nikoliv.

Graf č. 6 – Pokud byla Vaše předchozí odpověď ne, čemu přikládáte důvod?

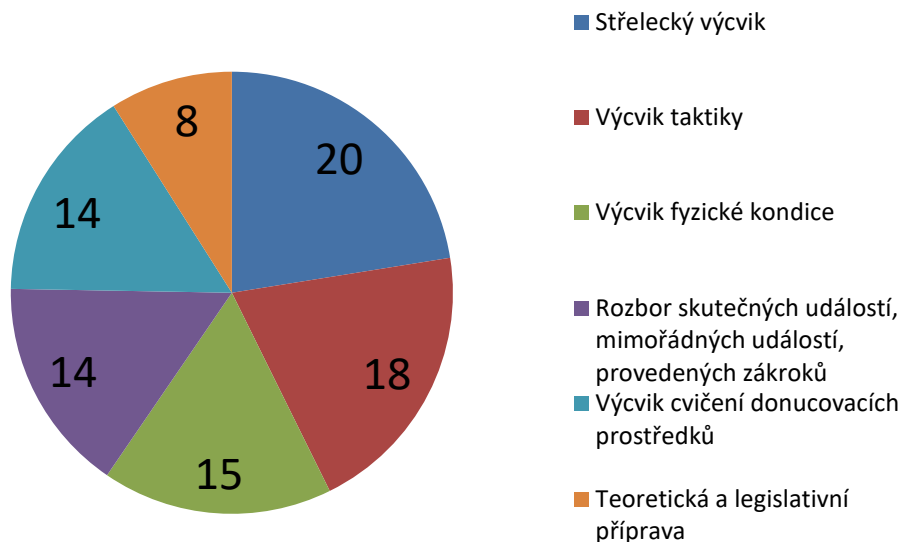
Na tuto otázku odpovídalo 15 respondentů, kdy mohli označit více možností. Největší problém vidí policisté v nedostatečném výcviku, kdy toto uvedlo hned 15 z nich. Dalším největším problémem je shledáván v nedostatečné výzbroji a osobní výstroji, kdy toto uvedlo v obou případech hned 10 policistů. Celkově 5 policistů vidí problém i v nedostatečném vybavení služebních vozidel.

Graf č. 7 – Vyhovuje Vám množství výcviků? (taktiky, donucovacích prostředků, střelby)

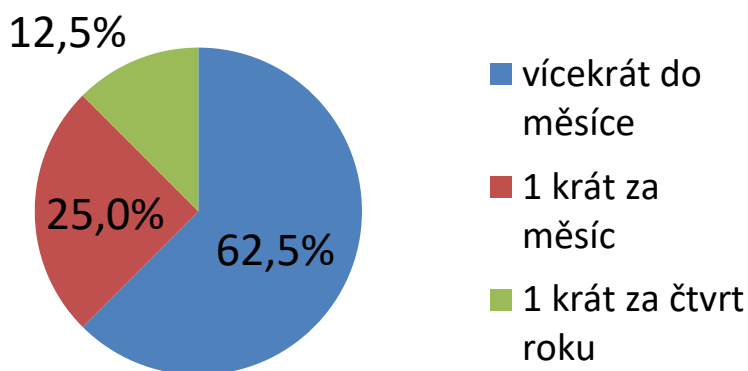
V tomto případě 26 respondentů odpovědělo, že jim nevyhovuje četnost výcviků a naopak ve 14 případech byla četnost vyhovující.

Graf č. 8 – Pokud byla Vaše předchozí odpověď ne, jaký druh výcviku by Vám vyhovoval častěji?

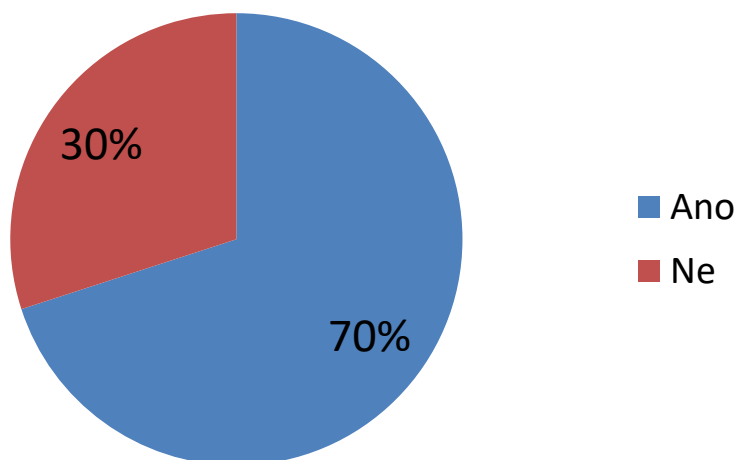
Na tuto otázku odpovídalo celkem 26 respondentů, kdy každý z nich mohl zvolit více možností. Nejvíce by policisté přivítali více střeleckých výcviků, a to celkem ve dvaceti případech. Naopak nejméně policistů, a to v celkovém počtu osmi by přivítalo více teoretické a legislativní přípravy.

Graf č. 9 – Jaká četnost výcviků by Vám vyhovovala nejvíce?

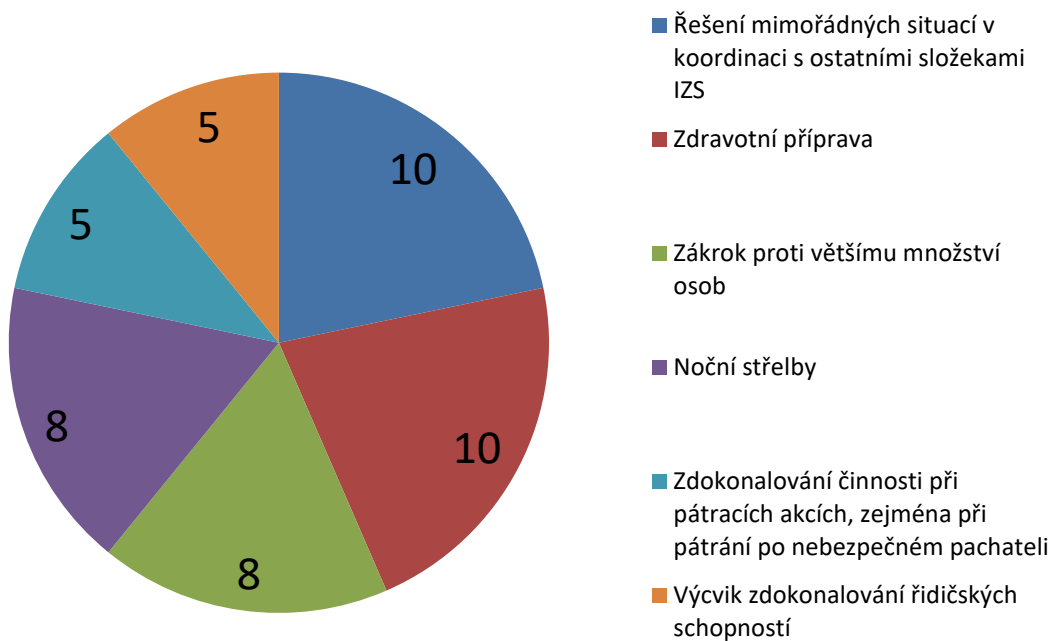
Nejvíce policistů by bylo rádo, kdyby výcviky byly realizovány vícekrát do měsíce. Toto by přivítalo hned 25 z nich. Dalších 10 se spokojí s jedním výcvikem za měsíc. Posledních 5 policistů by uvítalo výcvik pouze 1krát za čtvrt roku.

Graf č. 10 – Vyhovuje Vám náplň výcviků?

Celkově 28 respondentů odpovědělo, že jim vyhovuje náplň výcviků, ale 12 respondentů vidí možnosti pro zlepšení.

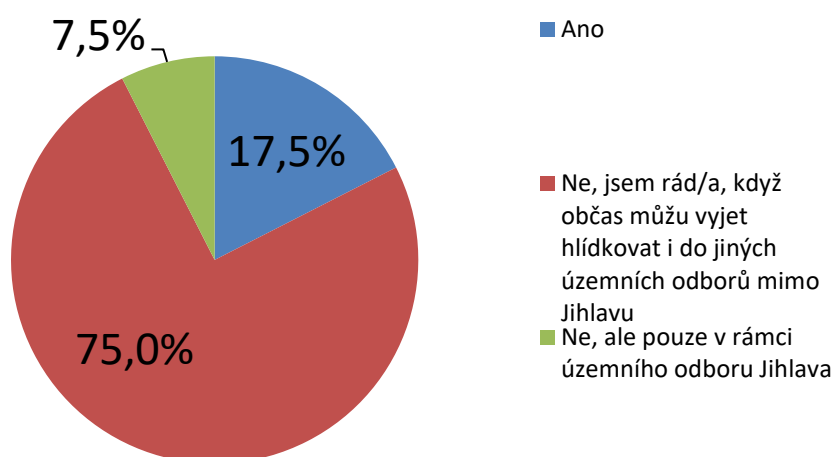
Graf č. 11 – Pokud byla předchozí odpověď ne, co byste na výcviku uvítali?

Na tuto otázku odpovídalo celkem 12 respondentů a mohli zvolit z více možností.

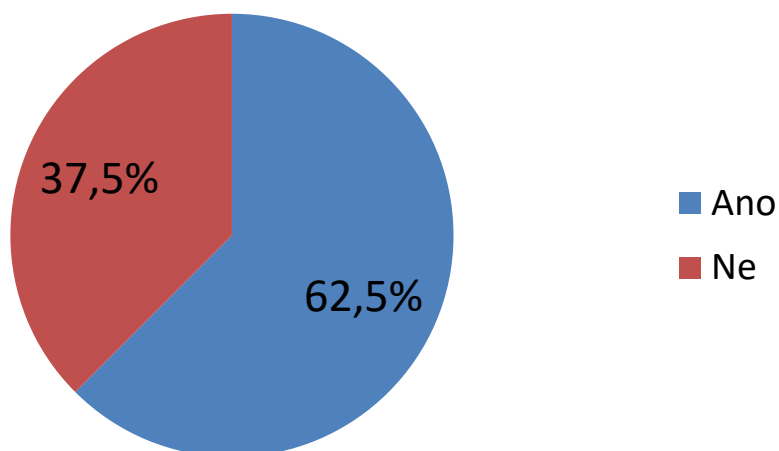
Nejvíce policistů, a to v celkovém počtu deseti, by uvítalo výcvik řešení mimořádných situací, a to v koordinaci s ostatními složkami IZS a také výcvik zdravotní přípravy. Naopak nejméně policistů by si přálo zařazení výcviku zdokonalování řídičských schopností a zdokonalování se v pátracích akcích, a to v celkovém počtu pěti dotazovaných.

Graf č. 12 – Vyhovuje Vám výkon služby pouze na území města Jihlavy?

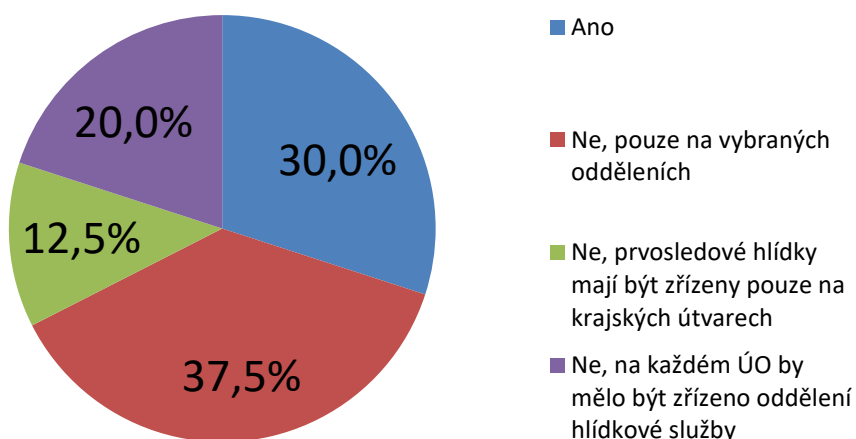
Výsledkem tohoto grafu je poznání, že 30 respondentů je rádo, když může opustit město Jihlava a provádět hlídkovou činnost po celém Kraji Vysočina. Další policisté jsou spokojeni, pokud mohou vyjet hlídkovat mimo město Jihlava, ale pouze na území obvodu Jihlava, a to v sedmi případech. Celkově 3 policisté odpověděli, že nejradši provádí výkon služby pouze na území města Jihlavy.

Graf č. 13 – Myslíte si, že PEO KRP-J je na zákroky prvosledových hlídek vycvičeno a vyškoleno lépe, než jiná oddělení policie v Kraji Vysočina?

Celkem 25 respondentů se domnívá, že policisté PEO KRP-J jsou lépe vycvičeni než ostatní policisté prvosledových hlídek v Kraji Vysočina. Naopak 15 respondentů je přesvědčeno, že mezi odděleními nejsou žádné rozdíly ve výcviku.

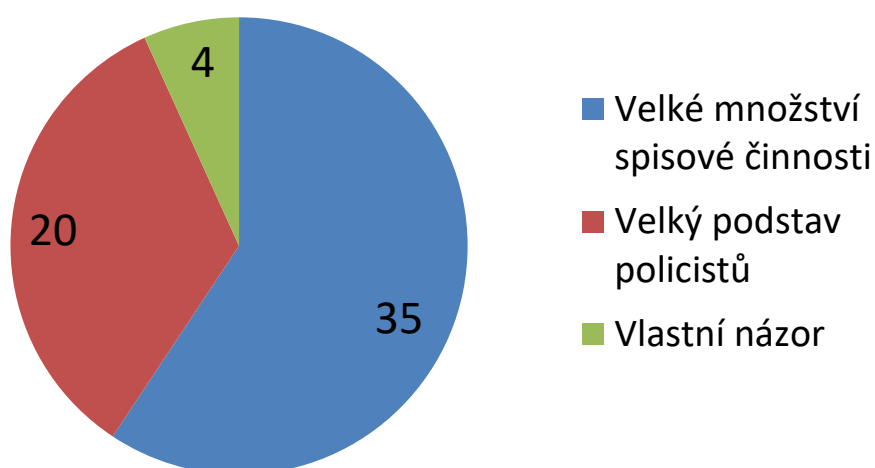
Graf č. 14 – Myslíte si, že prvosledové hlídky mají být zřízeny na každém oddělení policie v Kraji Vysočina?

U této položené otázky se 15 respondentů domnívá, že by prvosledové hlídky neměli být součástí každého oddělení, ale pouze vybraných oddělení.

Druhý největší počet, a to celkem 12 policistů se domnívá, že by měli být prvosledové hlídky součástí, každého oddělení. Celkově 8 policistů si myslí, že by na každém územním odboru mělo být zřízeno oddělení hlídkové služby a nakonec 5 policistů by přivítalo prvosledové hlídky pouze na krajských útvarech.

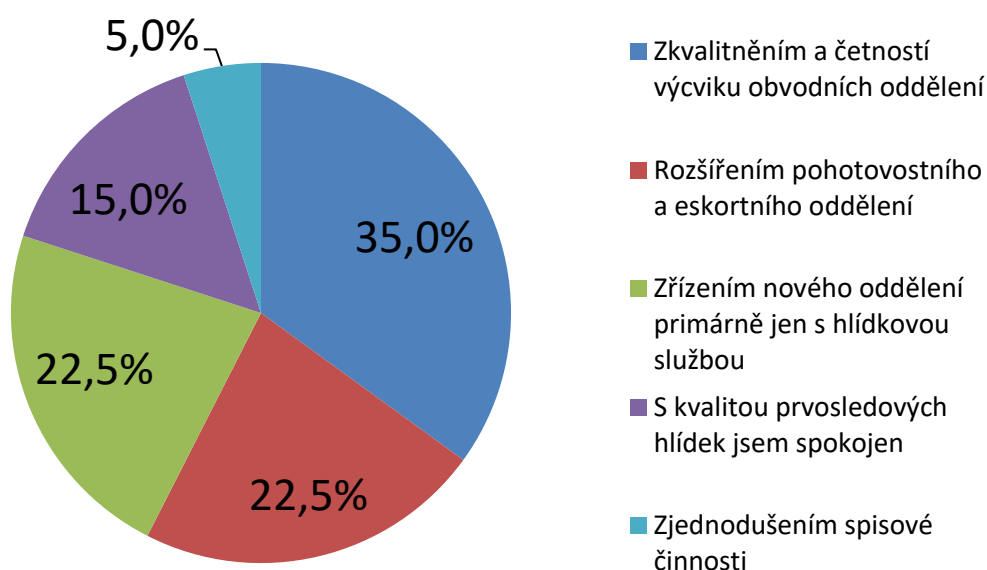
Graf č. 15 – Pokud byla Vaše předchozí odpověď ne, z jakého důvodu?

Na tuto položenou otázku odpovídalo 40 policistů, kdy mohli vybírat z více možných odpovědí včetně vyjádření vlastního názoru. Celkem 35 policistů uvádí, že by prvosledy neměly být zřizovány všude, a to z důvodu velkého množství spisové činnosti, kterou policisté obvodních oddělení musí vykonávat. Dalších 20 policistů vidí problém ve velkém podstavu, se kterým se potýká PČR obecně. Nakonec 4 policisté vyjádřili vlastní názor na danou věc. Jeden z policistů se domnívá, že výcviky na obvodních odděleních jsou nedostačující. Další policista uvedl, že by prvosledy neměli být zřízeny všude, a to z důvodu velké finanční a personální náročnosti i s ohledem na to, že by prvosledové hlídky měly být mnohem lépe vycvičeny.

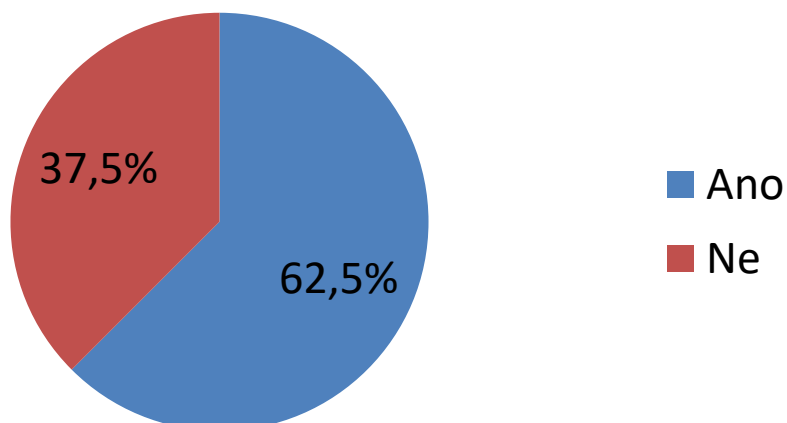
Další policista odpověděl, že dokud budou mít eskorty a další činnosti PEO KRP–J prioritu před krajským prvosledem, je tento stav jen otázkou času, než se něco stane. A poslední policista uvedl, že centrálně vycvičená skupina policistů z jednoho oddělení bude při mimořádných událostech mnohem efektivnější a rychlejší.

Graf č. 16 – Pokud nejste spokojeni s kvalitou prvosledových hlídek na jiných odděleních v Kraji Vysočina, jak by šlo tuto situaci řešit?

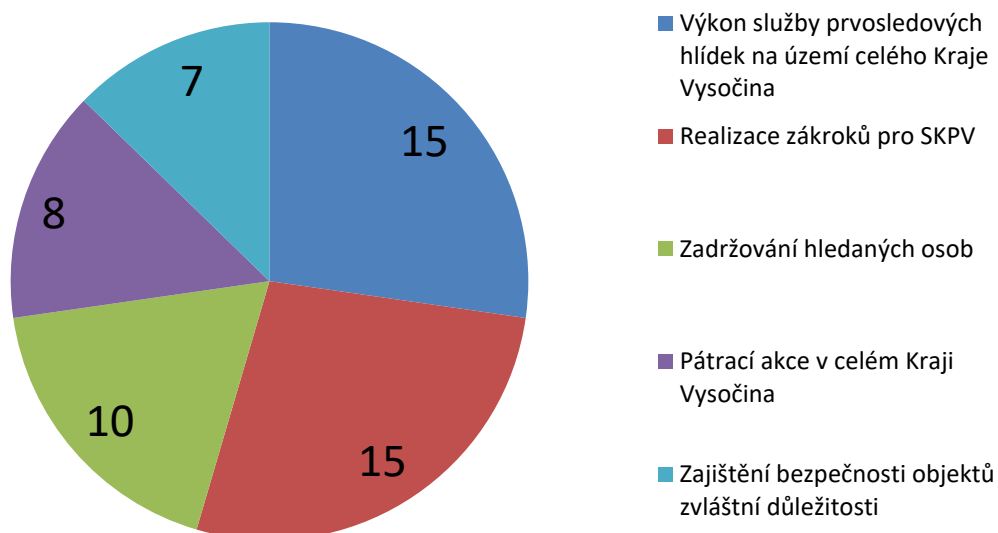
Nejčastější odpovědí na tuto otázku bylo, že celou situaci by mohlo řešit zkvalitnění a četnost výcviku obvodních oddělení. Tuto možnost zvolilo celkem 14 policistů. Celkově 9 policistů si myslí, že by stačilo rozšířit pohotovostní a eskortní oddělení a stejný počet policistů se domnívá, že by mělo být zřízeno nové oddělení pouze s hlídkovou službou. Dále 6 policistů je spokojeno s kvalitou prvosledových hlídek v Kraji Vysočina a 2 policisté si myslí, že by stačilo zjednodušit spisovou činnost.

Graf č. 17 – Myslíte si, že je maximálně využit potenciál PEO KRP-J?

Celkem 25 policistů se domnívá, že je maximálně využitý potenciál PEO KRP-J, ale 15 policistů tento názor nesdílí.

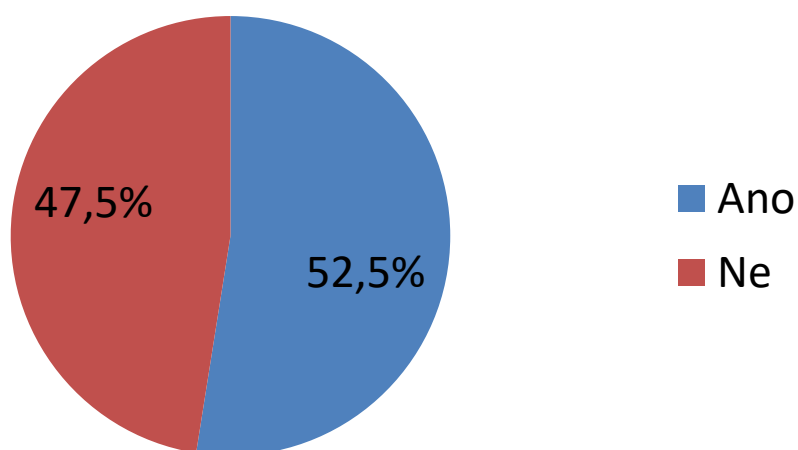
Graf č. 18 – Pokud byla Vaše předchozí odpověď záporná, jak a na co byste využili PEO KRP-J ve větší míře?

Na zadanou otázku odpovídalo 15 policistů, kdy mohli zvolit z více variant.

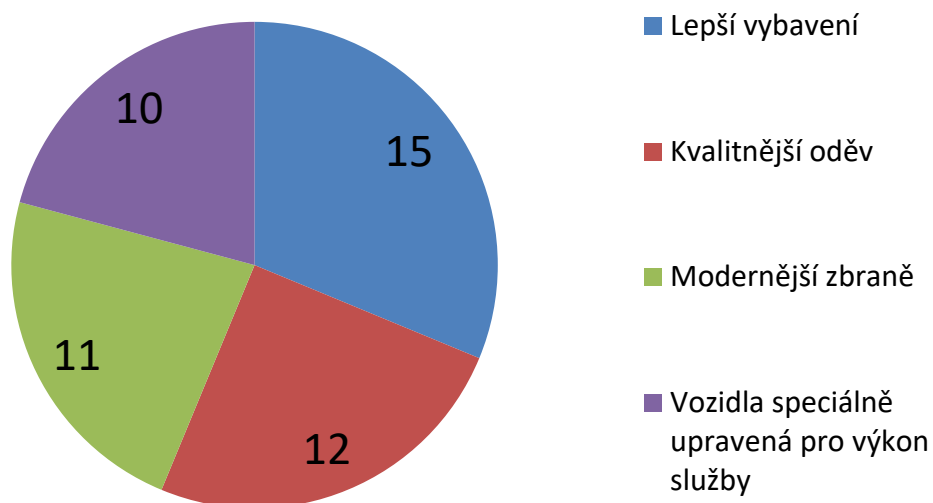
Větší využití potenciálu PEO KRP-J by viděli v tom, že by byl výkon služby realizován na celém území Kraje Vysočina a dále taky na provádění realizací včetně zákroků pro skupinu kriminální policie a vyšetřování. Dále 10 policistů by využilo PEO KRP-J na zadržování hledaných osob, 8 policistů na pátrací akce po celém kraji a 7 policistů by využilo potenciál oddělení na zajištění bezpečnosti objektů zvláštní důležitosti (např. převoz jaderného paliva atd.).

Graf č. 19 – Je vaše výstroj a výzbroj jako člena prvosledových hlídek PEO KRP-J dostatečná?

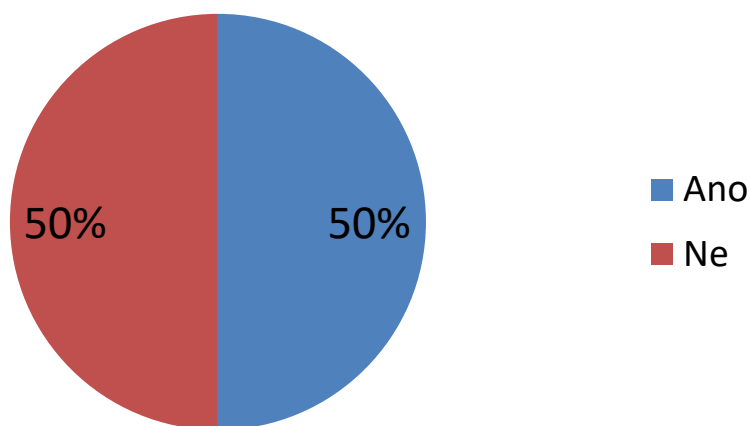
Více než polovina policistů, a to přesně 21, považuje svoji výstroj a výzbroj za dostatečnou, avšak 19 policistů se domnívá, že je jejich vybavení nedostatečné.

Graf č. 20 – Pokud byla Vaše předchozí odpověď ne, jaké zlepšení byste přivítali?

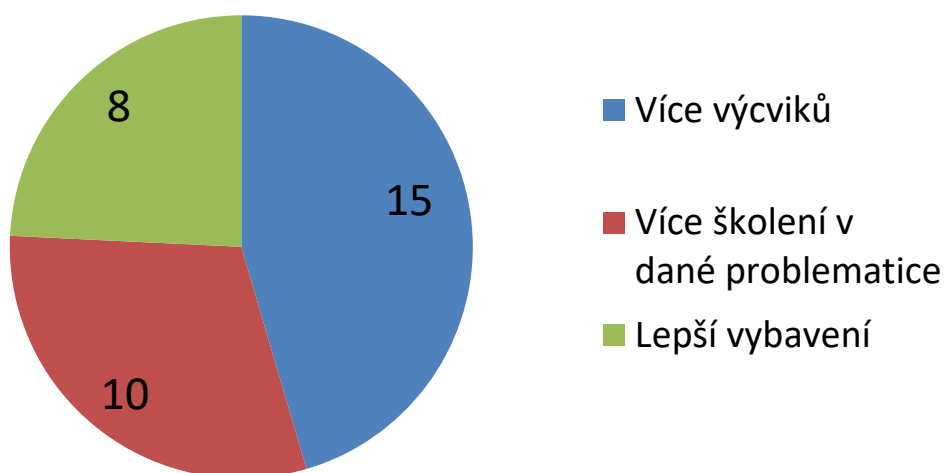
Položenou otázku zodpovědělo 19 policistů, kdy 15 z nich by uvítalo lepší vybavení (např. noktovizory, dalekohledy, více Taserů, apod.). Celkem 12 policistů by přivítalo kvalitnější oděv, 11 policistů by uvítalo nové modernější zbraně a 10 policistů speciálně upravená vozidla pro výkon služby (např. čtyřkolky, člun, drony apod.).

Graf č. 21 – Myslíte si, že je PČR v Kraji Vysočina je připravena na efektivní řešení mimořádné události většího rozsahu?

Tuto otázku zodpovědělo 40 policistů, kdy polovina z nich se domnívá, že je policie v Kraji Vysočina připravena na řešení mimořádné události, ovšem polovina policistů z celého oddělení je přesvědčena, že nikoliv.

Graf č. 22 – Pokud byla Vaše předchozí odpověď ne, jak by šlo tuto situaci řešit?

Otázku zodpovědělo 20 dotazovaných policistů, kdy 15 z nich vidí řešení situace ve zvýšení četnosti výcviků, 15 policistů ve zvýšení četnosti školení v dané problematice a zbylých 8 v lepším vybavení.

5.3 Vyhodnocení výsledků dotazníku a stanovení závěru

Jak již bylo zmíněno PEO KRP-J posiluje výkon hlídkové služby v Kraji Vysočina. Kraj Vysočina nedisponuje žádným podobným oddělením jako je pohotovostní motorizovaná jednotka, oddělení hlídkové služby či speciální pořádková jednotka. Veškeré činnosti, které vykonávají tato oddělení, supluje v Kraji Vysočina právě pohotovostní a eskortní oddělení, které se díky tomu stává velmi univerzálním a všestranným oddělením. Kromě činností, které přísluší právě pohotovostním a eskortnímu oddělení jako je střežení, ostraha policejních cel a eskorty, je přidanou hodnotou oddělení právě činnost prvosledových hlídek.

Dotazník byl převážně zaměřen na výkon činnosti prvosledových hlídek, jelikož tuto činnosti oddělení považují za nejvíce obtížnou a náročnou ze všech činností tohoto oddělení. Výkon činnosti prvosledových hlídek je aktuálně nejčastěji skloňovaným tématem v médiích i vzhledem k poslednímu a docela aktuálnímu útoku aktivního střelce na filozofické fakultě v Praze. Dle mého názoru jsou prvosledové hlídky PEO KRP-J nejlépe vycvičené hlídky v celém kraji, kdy tento názor vyplývá z informací a spolupráce z jiných oddělení, a i informací z vedoucích míst krajského ředitelství. Kamkoliv přijedou členové prvosledových hlídek PEO KRP-J jsou policisty z jiných obvodních oddělení vnímáni jako obrovská podpora. Mé tvrzení podporují i výsledky dotazníku, kdy většina policistů z PEO KRP-J má stejný dojem, že naše oddělení je na lepší úrovni než jiná v kraji. Co ovšem vidím jako problém je vy cvičenost, vybavenost a využití našeho oddělení. Bohužel dnes a denně vidím, že já i mí kolegové máme nedostatečnou výstroj i výzbroj. Spousta výstrojních součástí policistů je vlastních, kdy si policisté dokonce pořizují vlastní balistické vesty i helmy, aby měli zajištěnou větší ochranu. To vše z důvodu, že balistické prvky, kterými vybavuje PČR své policisty, jsou často starší než 10 let a technologických pokrok v těchto prvcích je o mnoho dále. Dokonce i výstrojní součástky má většina policistů vlastních. V této oblasti bylo třeba řádně zapracovat, aby se policisté mohli cítit komfortně za každé situace. Velkým problémem je i výcvik policistů. Jeden výcvik za měsíc považují jako velmi nedostačující vzhledem k možným událostem a situacím. Ideální četnost výcviku by měla být vícekrát do měsíce, aby bylo možné reagovat na možná nebezpečí.

Trestná činnost jde neustále dopředu rychlými kroky a policie si nemůže dovolit zaostávat. I z předchozího dotazníku vzešlo, že spousta mých kolegů není spokojena s množstvím výcviku včetně jeho kvality.

Prvosledové hlídky v Kraji Vysočina byly nejdříve zřízeny na územních odborech kraje a také na PEO KRP-J, ovšem v posledních letech byly zřízeny i na malých obvodech. Tento krok byl dle mého názoru nepochopitelný. Malé obvody s množstvím personálu nemůže zvládnout držet prvosledové hlídky, a ještě klasickou hlídkovou službu. Proto se stává, že drží prvosledy pouze 2krát do týdne. Toto řešení mi přijde neefektivní vzhledem k dané situaci. Příslušníci těchto obvodů byli vybaveni materiálem, který by prvosled měl mít k dispozici, ale v některých případech zcela zbytečně. Toto se převážně týká balistických helem, vest a dlouhých zbraní.

Někteří policisté toto vybavení dosud neměli na sobě, protože se k výkonu prvosledových hlídek vůbec nedostanou a tím pádem o jejich vycvičenosti nelze vůbec hovořit. Jejich nezkušenost se poté projevuje dnes a denně při provedených zákrocích. Pohotovostní a eskortní oddělení KRP-J je považováno za nejlépe zakročující oddělení na Vysočině. Jak vidno z výsledků dotazníků můj názor sdílí několik mých kolegů včetně názoru, že by neměli být prvosledy na malých obvodech zřizovány vůbec a celá situace by mohla být řešena různými způsoby, kdy jedním ze způsobů je zřízení samostatného oddělení hlídkové služby nebo personálním rozšířením pohotovostního a eskortního oddělení. Více efektivním řešením by bylo dle mého názoru rozšíření PEO KRP-J o další tabulková místa včetně jejich faktického naplnění, kdy díky tomu by toto oddělení mohlo držet nepřetržitě prvosledové hlídky po celém Kraji Vysočina. Dle výše uvedených výsledků z dotazníku nám vyplývá, že by motivace vykovávat službu prvosledových hlídek, mezi příslušníky tohoto oddělení byla. V tomto případě by rádo 75 % policistů PEO KRP-J, vykonávalo činnost prvosledových hlídek po celém kraji a ne jen na území města Jihlavy. Navíc by toto řešení bylo i ekonomicky méně nákladné a vzhledem k množství výcviků efektivnější. Při uvedeném řešení by mohly být provozní náklady vyšší (spotřeba pohonných hmot), avšak v rámci personálního obsazení by toto negativum bylo vyváženo.

Došlo by k úbytku množství vybavení a zmenšil by se také počet lidí, kteří musí procházet školením na prvosledové hlídky. Díky tomuto řešení by bylo možno prvosled držet v daných oblastech nejen 2krát do týdne, ale nepřetržitě a tím pádem by se občané mohli cítit bezpečněji a služební zákroky být prováděny efektivněji.

Z výsledků dotazníku lze vyvodit, že je PEO KRP-J na dobré úrovni, ale jsou věci, jejichž zlepšení by bylo policisty vítáno. Kde spatřují určitý problém, je situace, kdy se 15 policistů ze čtyřiceti cítí nedostatečně připraveno na situace, které služba přináší. Na toto by mělo být naším vedením rychle reagováno, jelikož u policie obecně a zejména u prvosledových hlídek není prostor na chyby. Většina zákroků musí být provedena efektivně, rychle a zákoně, aby bylo dosaženo zejména ochrany života, zdraví a majetku. Na toto lze reagovat z krátkodobého hlediska, a to tak, že se zvýší četnost výcviků, školení atd., kdy by ideální četností byl výcvik jednou do týdne. Tímto krokem by se celá situace mohla zlepšit, a i ještě zkvalitnit výkon služby.

Další výše zmíněným problém je problém s výzbrojí a výstrojí, kdy 19 policistů, ze čtyřiceti v dotazníku uvedlo, že jejich výstroj a výzbroj nepovažují za dostatečnou. Výstrojní součástky se policie postupně snaží zlepšovat, ale problémem je, že se bohužel nikdo nedotazuje policistů, co slouží na ulici, co by bylo pro jejich výkon služby nejlepší a v čem by se cítili při dvanáctihodinové službě komfortně. Dokonce spousta výstrojních součástí chybí, a to např. nákrčník, donedávna ještě termoprádlo, chybí funkční černá trička s nápisem Policie a jiné. V tomto ohledu, ale vypadá, že by mohlo přijít zlepšení. Domnívám se, že je to řešitelné ze střednědobého hlediska, kdy, již jsou ve vývoji nové stejnokrokové součástky, které by mohli přinést policistům během služby větší komfort.

Nová výzbroj včetně nových služebních zbraní je během na dlouhou trať. Útok aktivního střelce na filozofickou fakultu v Praze nám mimo jiné ukázal, že by policie potřebovala lepší zbraně s lepším účinným dostřelem.

Ovšem dle mého názoru, je toto možné řešit maximálně z dlouhodobého hlediska, jelikož policie není schopna nakoupit takové množství zbraní v krátkém nebo střednědobém časovém horizontu, a hlavně vybrat zbraně, které budou splňovat všechny zadané parametry.

V dotazníku bylo i dotazováno, zda se příslušníci PEO KRP-J domnívají, že je maximálně využít potencionál tohoto oddělení. Celkem 62,5 % dotazovaných odpovědělo, že ano.

Můj názor je takový, že nikoliv. Naše oddělení je neustále opomíjeno, kdy dřív bylo využíváno i z velké míry na pátrací akce. Poslední roky nikoliv. Není mi znám důvod tohoto jednání. Možným problémem je změna pracovních pozic, kdy spousta vedoucích i operačních důstojníků neví, že mohou požádat o výpomoc našeho útvaru. Přitom naše oddělení má dostatek policistů, kdy v tomto případě bývá každá pomoc dobrá. Myslím si, že tento problém by mohl být řešen z krátkodobého hlediska, a to poradou vedoucích našeho oddělení a vedoucích jiných oddělení, kdy by byl řádně objasněn systém fungování pohotovostního a eskortního oddělení.

Jak jsem již zmínila výše, považuji pohotovostní a eskortní oddělení KRP-J za velmi univerzální a všestranné oddělení, kdy za jeho silnou stránkou považuji to, že je zde vysoká úroveň provádění služebních zákroků a všech ostatních činností na oddělení, ať už se jedná o provádění eskort, střežení, provádění osobních prohlídek či ostraha policejních cel. Avšak na tomto oddělení vidím i slabé stránky. Slabou stránkou oddělení je spisová služba, která je úzce zaměřena na problematiku eskorty, cely, formuláře omezení osobní svobody, donucovacích prostředků a úřední záznamy. Díky malé praxi se spisovou činností je bohužel v různých formulářích častá chybovost. Toto lze dle mého názoru řešit z krátkodobého hlediska, kdy by bylo třeba provádět více školení a objasňování novinek, ale i neustále opětovné opakování již proškolených informací, kdy by toto mohlo být prováděno i přezkušováním policistů z různých oblastí, a to buď přímo vedoucím oddělení či jeho zástupcem, nebo velitelem směny. Další slabou stránkou je, že spousta mých kolegů podceňuje určité situace, které služba přináší.

Bohužel postupem času a vlivem odsloužených let se policisté stávají otupělejšími a nejsou tak ostražití jako dřív a podceňují určité události. Toto podcenění může skončit bohužel i tragicky. Jak, ale tomuto předejít?

Bohužel se domnívám, že v podstatě nijak. Vedení může provádět školení, rozbor situací, upozorňovat na chyby, ale většinou si policisté dávají pozor jen chvíli a poté opět upadají do určité letargie, kdy jim připadá, že nic nehrozí. Jiné řešení, než neustálé upozorňování na chyby druhých nevidím. Takovým jasným příkladem dané situace může být výjezd na signál PCO (pult centralizované ochrany). Celkem stokrát se jede na jedno místo, kde je planý poplach, ovšem jednou tato událost může být tzv. ostrá a může dojít k neštěstí. V tomto případě si nejspíš, každý z policistů musí uvědomit sám, co vše je v sázce.

Závěr

Má bakalářská práce na téma Výkon služby pořádkové policie, činnost pohotovostního a eskortního oddělení obsahuje teoretickou a praktickou část. V teoretické části byl vysvětlen, původ názvu policie a také byly uvedeny základní pojmy, které s tímto tématem úzce souvisí. Dále byla popsána historie policejního sboru, jehož historie sahá až do 20. století, kdy tento sbor prošel různými proměnami, ale vždy byl jednou z nejdůležitějších složek zabezpečující bezpečnost obyvatelstva. Následně byla představena organizace policejního sboru a dále bližší rozdělení služeb policie, a to na službu pořádkové, cizinecké, dopravní policie a na službu kriminální policie a vyšetřování.

Pro téma mé bakalářské práce je nejdůležitější z výše uvedených služeb, služba pořádkové policie. Bylo zde vysvětleno, jak se služba pořádkové policie člení, popsána její činnost a další rozdělení, kdy jedním z cílů práce bylo objasnit postavení a činnost pohotovostního a eskortního oddělení u Policie České republiky. Definování tohoto oddělení bylo důležité zejména pro další fázi teoretické části. Byl zde proveden rozbor čím, se tento útvar zabývá a jakými legislativními prameny se řídí. Také byl proveden rozboru tohoto oddělení včetně toho, jak tato oddělení fungují na jednotlivých krajích. Poslední část teoretické práce se zabývala přímo pohotovostním a eskortním oddělením Kraje Vysočina. Úkolem bylo rozebrat činnost tohoto oddělení včetně výzbroje, výstroje policistů, vybavení služebních vozidel a dalších služebních pomůcek.

Nejdůležitější částí bakalářské práce byla její praktická část, která obsahovala dotazníkové šetření. V tomto případě respondenty byly policisté a policistky, kdy bylo osloveno všech 40 zde sloužících členů prvosledových hlídek z pohotovostního a eskortního oddělení KRP-J. Cílem tohoto šetření bylo zjistit, zda jsou tyto policisté spokojeni s jejich výstrojí a výzbrojí, ale i zda se cítí být připraveni na různé situace, které jim služba přináší, včetně obecných otázek, týkajících se výkonu služby u policie. Dotazník je zaměřen i na aktuální témata jako je příprava PČR na mimořádné události, která jsou kvůli nedávným událostem nejvíce skloňována.

Na základě znalostí, které jsem získala v průběhu zpracování práce z teoretické a praktické části, jsem navrhla některá možná řešení stávajících problémů.

Práce byla uzavřena úvahou nad výsledky dotazníku v porovnání s praxí nabytých zkušeností.

Seznam použité literatury

Monografie:

HEŘMAN, Radomír. *Pořádková činnost policie: vybrané kapitoly I.* Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2022. ISBN 978-807-2515-271.

DALECKÝ, Jan, Zdeněk CHMELA a David ZÁMEK. *Základy právní úpravy činnosti služby pořádkové policie.* Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2009. ISBN 978-80-7251-315-4.

ŠTEINBACH, Miroslav. *30 let Policie České republiky.* Praha: Policejní prezidium ČR, 2021. ISBN 978-80-908139-0-8.

Police České republiky: *Police of the Czech Republic* [online]. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017 [cit. 2023-11-03]. ISBN 978-80-270-0664-9.

HRINKO, Martin. *Pořádková činnost policie.* Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2020. ISBN 978-80-7380-793-1.

NOVOTNÝ, Tomáš. *Nesmrtící zbraně a další technické prostředky.* Praha: Euromedia Group, 2021. Universum (Euromedia Group). ISBN 978-80-242-7418-8.

Zákonná úprava a IAŘ (interní akty řízení):

Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., *Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky*

Zákon č. 273/2008 Sb., *o Policii České republiky.*

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 159/2009, *o eskortách, střežení osob a o policejních celách.*

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 137/2009, *o organizaci Policie České republiky.*

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 50/2019, *kterým se stanoví zásady používání zvláštního výstražného zařízení a rozhlasového zařízení.*

Pokyn policejního prezidenta č. 290/2017, *stejnokrojový předpis.*

Rozkaz policejního prezidenta č. 154/2011, o *profesní etice Policie České republiky*.

Nařízení ministerstva vnitra č. 21/2022, *kterým se mění nařízení Ministerstva vnitra č. 51/2013, o stravování a úhradě nákladů za stravování osob omezených na osobní svobodě Policie České republiky*.

Metodická příručka č. 1/2020 ředitelé ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání služebního vozidla jako prostředku k násilnému zastavení vozidla příslušníky Policie České republiky

Webové stránky a elektronické zdroje:

HRINKO, Martin. *Aktivní střelec a prvosledové hlídky policie* [online]. 1 [cit. 2023-11-04]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/aktualne/aktivni-strelec-a-prvosledove-hlidky-policie-113274.html>

FOHL, Michal. *Často nemáme vůbec tušení, do čeho jdeme, uvádí policista* [online]. 2010, 1 [cit. 2023-11-04]. Dostupné z: https://jihlavsky.denik.cz/zlociny-a-soudy/20100514_ji_casto-nemame-vubec-tuseni-do-ceho-jdem.html

Wikipedie. *Policie* [online]. In: . s. 1 [cit. 2023-11-05]. Dostupné z: Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Policie>

Ministerstvo vnitra České republiky. Pojmy: Veřejný pořádek [online]. In: . s. 1 [cit. 2023-11-05]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/verejny-poradek.aspx>

Policie České republiky. *Základní policejní služby* [online]. In: . s. 1 [cit. 2023-11-05]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/zakladni-policejni-sluzby.aspx>

Seznam příloh

Příloha č. 1 - Dotazník

Přílohy

Příloha č. 1 - Dotazník

1. Jste muž či žena?

- a) muž
- b) žena

2. Kolik Vám je let?

- a) 18–25 let
- b) 26–35 let
- c) 36–45 let
- d) 46 a více let

3. Jak dlouho jste ve služebním poměru Policie ČR?

- a) 1–3 roky
- b) 4–8 let
- c) 9–12 let
- d) 13–17 let
- e) 18–22 let
- f) 23 a více let

4. Jak dlouho sloužíte na PEO KRP-J?

- a) 1–3 roky
- b) 4–8 let
- c) 9–12 let
- d) 13–17 let

- e) 18–22 let
- f) 23 a více let

5. Jako člen prvosledových hlídek, cítíte se být dostatečně připraven/a na situace, které Vám služba přináší?

- a) ano
- b) ne

6. Pokud byla Vaše předchozí odpověď ne, čemu přikládáte důvod?

- a) nedostatečná osobní výstroj
- b) nedostatečný výcvik
- c) nedostatečná výzbroj
- d) nedostatečné vybavení služebního vozidla

7. Vyhovuje Vám množství výcviků? (taktiky, donucovacích prostředků, střeleb)

- a) ano
- b) ne

8. Pokud byla Vaše předchozí odpověď ne, jaký druh výcviku by Vám vyhovoval častěji?

- a) Střelecký výcvik
- b) Výcvik fyzické kondice
- c) Výcvik cvičení donucovacích prostředků
- d) Výcvik taktiky
- e) Teoretická a legislativní příprava
- f) Rozbor skutečných událostí, mimořádných událostí, provedených zákroků

9. Jaká četnost výcviků by Vám vyhovovala nejvíce?

- a) 1krát do roka
- b) 1krát do půl roku
- c) 1krát za čtvrt roku
- d) 1krát za měsíc
- e) vícekrát do měsíce

10. Vyhovuje Vám náplň výcviků?

- a) ano
- b) ne

11. Pokud byla předchozí odpověď ne, co byste na výcviku uvítali?

- a) Zdravotní příprava
- b) Výcvik zdokonalování řidičských schopností (polygon)
- c) Noční střelby
- d) Zdokonalování činnosti při pátracích akcích zejména při pátrání po nebezpečném pachateli
- e) Řešení mimořádných situací v koordinaci s ostatními složkami IZS
- f) Zákrok proti většímu množství osob

12. Vyhovuje Vám výkon služby pouze na území města Jihlavy?

- a) ano
- b) ne, jsem rád/a, když občas můžu vyjet hlídkovat i do jiných územních odborů mimo Jihlavu
- c) ne, ale pouze v rámci územního odboru Jihlava

13. Myslíte si, že PEO KRP-J je na zákroky prvosledových hlídek vycvičeno a vyškoleno lépe, než jiná oddělení policie v Kraji Vysočina?

a) ano

b) ne

14. Myslíte si, že prvosledové hlídky mají být zřízeny na každém oddělení policie v Kraji Vysočina?

a) ano

b) ne, pouze na vybraných odděleních (současný stav)

c) ne, na každém ÚO by mělo být zřízeno oddělení hlídkové služby

d) ne, prvosledové hlídky mají být zřízeny pouze krajských útvech

e) ne

15. Pokud byla Vaše předchozí odpověď ne, z jakého důvodu?

a) Velký podstav policistů

b) Velké množství spisové činnosti

c) Vlastní názor

16. Pokud nejste spokojeni s kvalitou prvosledových hlídek na jiných odděleních v Kraji Vysočina, jak by šlo tuto situaci řešit?

a) Zřízení nového oddělení primárně jen s hlídkovou službou

b) Rozšířením pohotovostního a eskortního oddělení

c) Zkvalitněním a četností výcviku obvodních oddělení

d) Zjednodušením spisové činnosti

e) S kvalitou prvosledových hlídek na ostatních odděleních v Kraji Vysočina jsem spokojen

17. Myslíte si, že je maximálně využít potenciál PEO KRP-J?

- a) ano
- b) ne

18. Pokud byla Vaše předchozí odpověď záporná, jak a na co byste využili PEO KRP-J ve větší míře?

- a) Převoz osob na záchytnou stanici Jihlava pro jiné útvary PČR v Kraji Vysočina
- b) Realizace zákroků pro SKPV
- c) Zadržování hledaných osob
- d) Pátrací akce v celém Kraji Vysočina
- e) Zajištění bezpečnosti objektů zvláštní důležitosti (např. převoz jaderného paliva, převoz peněz apod.)

19. Je vaše výstroj a výzbroj jako člena prvosledových hlídek PEO KRP-J dostatečná?

- a) ano
- b) ne

20. Pokud byla Vaše předchozí odpověď ne, jaké zlepšení byste přivítali?

- a) Modernější zbraně
- b) Lepší vybavení (noktovizory, více Taserů, dalekohledy, bezpilotní prostředky apod.)
- c) Kvalitnější oděv
- d) Vozidla speciálně upravená pro výkon služby (např. čtyřkolky, terénní vozidla, člun apod.)

21. Myslíte si, že je PČR v Kraji Vysočina je připravena na efektivní řešení mimořádné události většího rozsahu?

a) ano

b) ne

22. Pokud byla Vaše předchozí odpověď ne, jak by šlo tuto situaci řešit?

a) Více výcviků

b) Lepší vybavení

c) Více školení v dané problematice